

J. H. Kruls Diana : bly-eynde-spel

<https://hdl.handle.net/1874/372061>

J. H. KRULS

DIANA,
BLY-EYNDE-SPEL.

Op den Sin:

GEDENCKT TE STERVEN.

Hermaect en verbetert in 't Jaer 1643.

Gespeelt op d' Amsterdamsche Schauburg.

Den jongsten Druck, op nieuws verbetert.

Tot AMSTERDAM,

By de WEDUWE VAN GYSBERT de GROOT, Boeck-
verkoopster op de Nieuwen-dijck, tusschen
bey de Haerlemmer Sluyfen.

W At bruyft, wat brieft, wat raest, wat blaest verkeerde
winden

In ongestuyme maet, door dese groene Linden?

Is 't *Aeoli* gedruys, een slerpen van een wind?

Neen, neen. het is wat aers, 't is *Momus* die men vind

In suygen het Fenijn, getrocken tot de longen,

Die uyt-blaest met een wind, op scherp-gepittte tongen;

Door-sneden en door-jaecht, door-drongen met geweld,

Een tongh die nauw'lijcks had iet quaets by hem verselt:

Vermeert soo 't geslacht, Omgort met slange draden,

Wijckt by den rechten wegh, en gaet verkeerde paden:

Wech, wech, met uw Gespuys, in lasteraers verbond,

„ Geen waerheyt is soo kleyn, of sy besmoert de mond.

De Nimdhjes sien alreed' oprecht Herders bedrijven,

Men agt hier trouheit meer, als hoogheits ronde schijven,

Fenijnigh boofwicht temt, begrijpt, en gaet vermoemt,

Door argeloosheydt aen, die licht geloof verstormt,

't Oogh, *Licifers* gelonck, Tongen, *Plutonis* koorden;

Schyn waerheit opgepronkt, met gout vercierte woorden:

Een schoon vergulde pil, schijnt schoon, die 't niet en weet,

Wel schoon, maer dese proeft, is bitter in de daet.

Soo zijn uw woorden meed' ghy *Mome*, swicht: Wy erven

Een die ons beter leert, en seydt: *Gedenckt te sterven*;

't Spij *Momo*, 't spijt u wel, *Monisten*, al 't gewoel,

Ons vriend (hoewel 't u spijt) betreed *Apoloos* stoel:

Een stralend' helle licht, uw sliet' righ oogh bescheenen;

Des morgens *Oraean*, komt licht van sijn licht leenen:

Geen licht uyt eygen aerd, is u, licht verkeert

Maer 't groote wort voor 't kleyn by veele meest ge-eert;

Voort *Momme* roept vry 't huys u knechten stijf vermoemt,

Speelt hier geen meer den beest, die hier geloof verstormt.

Loft roepen wy ons vriend, vlecht een krans van laurieren,

Ghy *Nimphjes* al gelijk, wilt die wel schoon vercieren;

Gy Muten laet niet sijn besprengt dees krans met een

Op 't hoogh *Parnassi* top met 't vochtigh *Hypocreen*;

Idalium breeckt op, gaet *Helicon* door-kijken,

Komt *Cythere* tredt voort, uw Soontjen laet niet wijcken

Van

Van desen groote Rey: Soo kroonen wy ons Vrind;
Die *Momum* heel veracht, en ware trouw betriind,

SIC SOLET AMICOS.

Of hy u quetst ter zy, uw fanten wat aenwist;
Het is u beste Vriend, boewel ghy hem misprijsst. A.S.

Hy die onschuldiglijk als schuldiglijk als schynt te lyden;
De grootste schand en smaet, ja zelfs de bitt're dood,
Is vrolijk van gemoed; want in sijn grootste nood
(Sijn hert op Godt gevest) hoopt eenmael te verblijden;
De denkt en vreesst geen smaet tot loon alhier te erven,
Maar tracht na hooger Lot: en sy Gedencat te sterven.

Liefdbloeyens Offerhande,

Uytgebeeld door de navolgende
Perfoonen:

LIEFD-BLOEYENDE.
REY van RETHORICA.
APOLLO.
PALLAS.
OUDT-MAN.
OUDE VROUW.
TWEЕ WEESEN.

EERSTE UYTKOMST:

Liefd-bloeyend, met Rey van Rethorica,
dragende 't Bleysoen, met het Altaer, en een Mandel, en
met groene Bladeren, twee Weesen, met de Oude
man, en Oude Vrouw.

H Eeft Roma oyt geroemt op haer Romeynsche daden,
Soo roem ick heden dan met lof van dijn genaden:

Ha goedertieren Goôn! die Roma gaf dat luck,
 En my tot dus langh hebt verloft ayt alle druck;
 Wanneer de schrale Nijd met op-gespalcte kaken,
 Haer bit're laster spough, om daer door dorre te maken
 De bloeyssels van mijn stam, en 't weeldrigh Eglentier
 Dat in sijn groente blijft, trots 't groene Lauwerier:
 U zy dien lof, ô Goôn! die, als een milde regen,
 Apollos Hipocreen verleenden daer en tegen;
 Dat noch de schrand're Haet, noch noyt vernoegde Nijd;
 Meer wonnen op mijn lof, als ingekropte spijt,
 De Spruyten die ick queeck met aengenaem vermaken,
 Die Yveren met lust tot welstant van mijn saken;
 De lent, de lieve lent, de lenten van de gunst
 Die voed mijn Eglentier in 't bloeyen van de kunst.
 Liefd bloeyent bloeyd in Liefd doet Lief bloeyent groeye,
 Soo dat Liefd-bloeyend sal, en moet in liefde bloeye,
 Midts dien der Goden gunst, en Burger-Vaders min
 Noch zijn tot mywaerts, g'lijk sy waren in 't begin;
 Des wegen sal mijn Rey; ô! driemael drie Goddinnen!
 Met alle danckbaerheyt dees Offerhand' beginnen;
 Ontfangh mijn Offer dan met singende gebeden,
 En sieten Hemel af, ô Goden! hier beneên;
 Kom, blak er, brand, en smeul, vang aen dijn offer-vieren;
 En sloock op uw Altær dees groene Eglentieren;
 Den God Apol ter eer, op dat hy dees mijn staet,
 Die dus langh heeft geduert, gedurigh duren laet;
 Begin, Kunst-milde Rey (in 't midden van het branden)
 Een soet gesangh vermenght met dees uw Offerhanden;
 Beweegh de Goden selfs met sangh en kunst-vermaeck,
 Tot voordeel van mijn wensch, en welstant van de saeck.

Den Hemel (zijnde vol G O D E N) werd geopent;
 APOLLO en PALLAS treden af, en komen
 voorder, ondertusschen werd dit navolgende ge-
 sungen, en daer by gebrand-offert.

Kearige kruidjes, gearige vruchjes
 Smeult en smoucke,
 Op dat in brand met soete luchjes

Ten Hemel roocht :

Opent de Wolleken, opent uw Saleja

O Goon ! laet gunst

Op Onderloofse Weefsen dalen

Door onse kunst.

Het Offeren dat gy fiet geschieders

O groote Goon !

Vereyscht dijn gunst aen ons te bieden,

Dies wy u Troon

Begroeten met de Offerhanden

Van onse schaer,

Die kruyden, en die bloemen branden

Op Liefds Altaer.

Het Goddelijck luystert na gebeden

En schijnt voldaan,

Ich sie Apollo neder treden,

En Pallas staen

Wellekom, wellekom Goddinne,

Ghy die uyt Gunst,

Toont Liefd-bloeyend uwe Minne

Door Liefd en Kunst.

Apol. Liefd-bloeyend, eed'le Maegt. die hondert vijftig jaren

Uw Spruyten hebt gequec t mer hulp van dees u scharen ;

De Wangunst heeft al lang uw onderganch gefocht,

Het werck daer toe begoft, maer noyt niet uitgewrocht ;

De schrale Nijd die socht uw telgen te verdrogen,

Dan dog door myn beleyt ontbrack haer dat vermogen,

Alwaert gy voor een wijl verschoven en verdruckt,

Gy blijft nog die gy waert, en wort noyt uyt-geruckt,

Gewortelt staet uw Stam, geplant door Karels wetten,

Wiens Keyferlijcke macht u in den zetel setten,

Van Hollands hoogste roem, t welk tuygt het oude blyk,

Waer meê u heet vereert de Vorst van 't Roomse Rijk ;

Den grooten Adelaar, en pronck van alle Kroonen ;

Niet minder sal de macht mijns Godtheydt u betoonen,

Lief-bloeyend (door mijn gunst) in liefde bloeyen sal,

Al waer 't dat haet en nijd uispogen bit're gal,

Och sal uw Eglentier door mijne Zegen groeyen,

Liefd-bloeyend, eed'le Maegt! gy sult in liefde bloeyen,
Gy zijt, en blyft in gunst, van aerdsch en Hemels Godn.
Pal. Noyt sterffelycke Nyd en sal Liefd-bloeyend doon,
De Wangunst nimmer sal vernielen noch verdelgen
De Spruyten van uw Stam, de groente van u Telgen,
De bloeyffenis van uw Struyck, de bladers van uw groen
Ghy zyt liefd-bloeyend, en jeblijft in eelen doen;
Uw haters haet is wind, uw nijders nijd maer sproken,
En vruchteloos sy't vuur van u verderven stoken.

O. Man. Onsterfelyk zy daer voor op't hoogst van ons begroet.

O. Vrouw. Vermits Liefd-bloeyend ons haer rycken offer doet.

Wees-j. Ey Goden! zegend doch Liefd-bloeyend als voor desen

Weesm. Mits sy haer inkomst geeft ons Ouderloose Weesen.

O. man. Ey Goden! zegent gy Liefd-bloeyend, d'oude Maegt.

O. vrou. Mits sy voor d'Ouderdom getrouwlyk forge draegt.

We-j. Ey Goden! laet Liefd bloeyens liefde noit vermind'ren.

Weesm. Mits sy als Moeder sorgt voor Vaderloose kind'ren

O. man. Ey Goden! uwe gunst Liefd-bloeyend zeg'nen moet

O. vrou. Vermidts haer zegen ons en dese Weesen voed.

Pal. Vertrouw Minerva, die Liefd-bloeyend liefd sal dragen,

Op dat sy zy een steun, u in uw oude dagen:

Liefd bloeyende, myn liefd mijn Goddelijcke macht,

Die sullen strecken over u, en uw geslacht:

Indien dat iemand tracht uw Spruyten af te snoeyen,

En door wangunstigheydt uw wort'len uyt te roeyen,

Die sal bevinden, dat sijn arbeydt is als windt,

Door dien ghy eed'le Maegt, van't Godlijck zyt bemindt.

Apoll. Ick sal de Hipokreen, docu uyt Parnassio brengen,

En met een volle vloet uw Eglientier besprengen,

Op dat Liefd bloeyend bloey, en liefd in kunst vermeer-

En kunst in liefde werckt, 'tgun nut met vreugde leert.

Liefdb. Wijl dyn onsterflijckheyt ons Offer heeft ontfangen,

Sal u Rethorica met danck van haer lof-sangen

Vergelden uwe gunst, en zegen neer-gestort,

Op dees myn telgen, wel verwelckt, maer noyt verdort.

REY van RETHORICA

Singende.

STEM: 'k Sie den Hemel vol van vreugde.

<p>Gelaurierde Kunst-goddinne Rethorisch, Offer-vreugde van Musijk: Nu dat ons de Goden minne, Die de kunst Zegenen met milde gunst: Lof en danck Sy den Hemel met gesanck. Cier u soete Rijmeryen Rethorisch, Cier u Rijmpjes met Musijk, Op dat nu in dese tyen Onse Kunst, Groei en bloei door Goden gunst. Lof en danck, Sy den Hemel, met gesanck,</p>	<p>Loof den hemel voor sijn Zegen Lieve leucht. Offer aen de Gooden vreught, Soekt haer Godheid te bewegen Dat hun gunst Zegen onse soete Kunst: Lof en danck Sy den Hemel met gesanck. Help ons blijde blijchap tye- Pluym-gediert, (gez Soete deuntjes tierelijc: Nu wy voor liefds alt aer buigen Hier in't groen, Daer wy onse Offer doen: En tot danck Eeren d' Hemel met gesanck.</p>
---	--

REY van RETHORICA.

Aen de Toesenders.

Gy Heeren, Juff'ren! die de kunsten komt by wonen,
 Om aen te schouwen 't gun de Schouburg sal vertoonen;
 (Toehoorders zedigheit, verstreckt kunst lust een spoor)
 Dies bidden wy, verleen ons stilte, en gehoor.

E Y N D E.

I N H O U D T.

Diana (uyt Konincklijk Geslacht, binnen 't Hof van Grieken als Balling) wierdt op Trouws-beloften, van *Florentius* beslapen, haer onteert latende, pleegt vryagie met *Cecilia*, Princes van Grieken.

Diana (over haer ongeval mismoedigh, gaet tot Heydense Waersegsters, die haer ontdekken (door eenige helsche Geesten) die liefde van *Florentius* tot *Cecilia*, dies *Diana* haer keerende tot een Kluyfenaer, neemt aan diergelijcken schijn, en treed ten Hove, om met gelegentheydt *Florentius* in sijn liefde tot de Princes, te stutten.

Floriaen, onbekende Broeder van *Diana*, onthoud sich in schijn van Herder, buyten Atheenen weynigh weegs van 't Hof; de Princes *Cecilia*, aldaer verschijnende, ontsteect in liefde, toont hem haer genegentheydt: Hy, ten hoogsten hiet over verwondert, raed haer tot verder insicht, edoch, vruchteloos; de Princes volherdende, doet hem besluyten haer sijn liefde op te offeren, onder beloften van eeuwige getrouwheydt.

Florentius dit hoorende, beklaeght hun vordenden Koningh, die hier op den Prins machtighmaeckt den Harder in verslekering te nemen.

Floriaen besloten hebbende, met de Princes (in

Harderinne kleedinge) uyt 't Hof te vluchten ,
werdt vervolgt en in 't Bosch achter-haelt , ge-
vanckelijck ten Hove gebracht , en ter doot ver-
oordeelt , knielende voor 't swaerd , wel gemoe-
dicht om te sterven , vertoont haer *Diana* in schijn
van *Kluyfenaer* , doet het recht ophouden , raeckt
Florentius sijn geweten ; hy , die sich selven spie-
gelt in 't gemoedt , herdenckt sijn Eeden , en
Trouw-belofren aen *Diana* gedaen , beeld sich in
het sterven , bekent sijn ontrouw ; *Diana* ont-
deckt haer den Prins , soeckt haer verschooningh ,
valt den Koningh te voet , bid genade voor hem ,
en den Harder , die sijn persoon , als oock sijn
afkomst en geslachte bekent maect , werd van
Diana in Broederlycke liefde omhelst ; den Ko-
ningh dit siende , wierd beweegt , toont voor
straffe gunstige medogentheydt , gunt den Harder
't leven , neemt hem aan voor Swager , doet hem
trouwen met sijn Dochter de Princes *Cecilia* , en
Florentius met *Diana* , en eyndigt also hun droef-
heyd in vreugde.

P E R S O O N E N .

- DIANA, een vervalle Princes.
FLORENTIUS, een Griex Prins.
KONINGH van Griecten.
ALLARDUS, Hovelingh,
HEYDENSE KOL.
REY van Heydense Toveressen.
PLUTO, en eenige Helsche Geesten.
CECILIA, Princes van Griecten.
FLORIAEN, een vervallen Prins, in Harders
schyn.
LAURA, Harderin.
KORIDON, Harder.
REY van Harderinnen.
RODRIGO, een Spaense Geck, dienaer van
Florentius.
EREMYT.
PAGIE.
RECHTERS.
SCHERP-RECHTER, Rom.

Het **TONEEL** beeld of het **HOF** van
GRIECKEN.

D I A N A

BLY-EYNDEND-SPEL.

EERSTE HANDELINGH.

EERSTE UYTKOMST.

D I A N A.

Ot eenfaemheyd dwiingt my een soete kracht
des mins,

Om voeden mijn gedacht op u, mijn waerde
Prins:

Prins, die myn ziel gebied, Prins die ik heb
geswooren

Te houden voor myn Lief, en zielens uytverkoren;

Steeds flickert voor myn oogh dat liefelycke licht

(Met een verliefde brand) van u starend gesicht;

Steeds dunckt my dat ick sie tot my waerts komen treden,

Twee beenen trots van stal onder uw brave ieden,

Volmaeckt, en moedigh held! den tyd is langh voorby

Die ghy besloten had te komen hier by my;

Waer toefdy dog soo lang, en laet my eenig wachten,

Vol sware fantasy, bekommert van gedachten, *Floren. nyt.*

Zyt wellekomen myn lief. *Flor.* En ghy Princes gegroet.

Diana. Met danckbaerheit ick uwe wensch vergelden moet.

Waer bleef myn lief so lang? *Flor.* Hoe lang myn uitgelesen

De tijd die dunckt u langh te zyn, Lief, door 't afwesen,

Gelyck ghy my, Princes, oock vaeck getuygen doet,

Elck uur een jaer te zyn als ick u derven moet:

Diana Lief voldoe liefde, minnens liefde lusjes.

Di. Waer meê mijn tweede ziel? *Fl.* Maer met u lieve kusjes.

Di. Met kusjes, waerde Prins? *Flor.* Met kusjes, ach! Mevrouw

Van uwe liepjes root bedout met Hemels douw.

Diana. Ten aensien dat de liefd u lutt so hoog doet sleyg'ren.

Doch onder dwang van eer, soo kan ik dat niet weyg'ren.

Dies.

D I A N A.

Dies boet u liefden lust in eerlijcke vreught.

or. 't Is my de grootte vreugt, die gy my geven meugt.

Princes Diana Lief, die kus geen kus verstreckt,

Midts ghy de lipjes my, mijn Lief, te haest ontreckt.

Diana. Wel zijt ghy niet te vreên?

Soo neemt'er twee voor een,

'r Gevogelt in de Boomen,

Noch stomme water-stroomen

Verlicken nimmer 't soet

Dat liefde liever doet.

Florentius. 'k Voel door myn ingewand

Ben minnelijcke brand,

Die ick alleen door 'r kussen

Diena, niet kan blussen,

Die niet ten eynde raect

Voor min mins lusten smaect.

Diana. Mijn Prins, hoor mijn gebeden,

Ey! dwingh uw lust met reden,

De vlamme die u quelt

Door reên ter neder stelt,

Tot u mijn sinnen neygen,

't Lichaem sal zijn u eygen,

Maer tijd en wil noch niet

Dat u de gunst geschiet.

Florentius. Mijn Engel wat voor wetten

Zijn't, die ons lust beletten?

Zijn (door verloofde trouw)

Wy niet als Man en Vrouw?

Diana. Wel door belofen, maer niet wettelijk verbonden,

Soo wy de lust voldoen vervallen wy in sonden.

Flor. Soo lust de sonden teelt, wat baet dan echte trouw?

Di. Om dat door trouw de lust vry staet aen Man en Vrouw.

Fl. Kan lust door trou, den mens bevryen van sonde-plagen?

Diana. Och ja! soo hy sijn lust voldoet na Gods behagen.

Flor. Op wat manier kan lust na Gods behagen gaen?

Dian. Dat men geen minne pleegt voor 'r vrouwen is gedaen.

Fl. Hoe! kan dan trou de mens voor mins misdoen bevryen?

Dian. De trouw die stelt de straf van minne-lust ter zyen.

Flor. En is ons trouw-verbond niet vast genoeg geschiet?

Diana. Wel tusschen u en my, maer voor de werelt niet.

Flor. Wat tusschen ons geschiedt, de werelt niet sal weten:

Diana. Voor God teveynsen, is maer onnut tijd verstellen,

Flor. Wy zijn voor God getrouwt, dies mach het wel bestaen.

Diana. Niet eer mijn lief, voor dat de werelt is voldoen.

Flor. Diana, siet men 't niet gebeuren alle dagen?

Diana. Om dat'er sonden zijn vermeerderen de plagen.

Flor. 't Is ingenomen waen die mijn Diana quelt.

Diana. 't Is graegte die mijn Prins door minne-tocht ontstelt.

Flor. 't Is schijn van iet, maer niet, dat my Princes wil peyen.

Diana. Ach Prins! soeckt gy my dan tot oneer aen te leyen?

Te schenden door de lust van uw onreynne min,

Bedacr, ey Prins bedacr! en treckt uw luttel in.

Flor. Souw mijn Diana my die valscheyd toevertouwen,

Dat ick; na mins genot, aen haer geen woord sou houwen?

Dat ick de lust van min souw plegen aen Mevrouw,

En schenden hare jeught, en breeken mijne trouw?

Dat ick haer kuysheyt souw met vuyle min besinneten?

O neen Diana! neen, oprechte liefdens wetten

Verbinden my soo vast, schoon min haer wil genoot,

Ick blijf (dat sweer ick u) getrouw tot in der doot.

Diana. De min belooft wel veel, op hope van genieten,

De min is soo van aerdsy laet haer niet verdrieten,

Hoe swaren last sy draegt, wat ongeval sy lijd,

Wat moeyelijck sy doet, wat strijden dat sy strijd,

Wat eeden dat sy sweerd om tot haer wil te komen;

Florentius, ach Prins! wat hebt ghy voor genomen?

Diana tot uw wil te brengen? rust, ey rust!

Flor. Niet eer mijn lief, voor dat myn vlam is uytgeblust.

Diana. Uw vlam Florentius, moet ghy door reden doven.

Flor. Diana, lief, de min gaet reden ver te boven.

Dia. Waer min gaet boven reën daer streckt de min tot quaet,

Flor. Dan niet, wanneer de min op trouws belofien gaer.

Diana. Wie min pleegt op belofst van Echtelijck te trouwen,

Die vind in plaets van trouw, helacs! wel na berouwen

Flor. 't Berouw komt door bedrog, maer door de minne niet:

Dia. 't Berou komt door de min, door mins lust komt verdriet,

Ver-

Verdriet dat baert berou; dies komt berou door minnen,
 Wanneer men buyten Echt mins lust niet wil verwinnen.
Flor. Niet wil? hoe willen Lief myn wil heeft hier geen magt
 Ten aensien dat mijn lust is van te groote kracht.
Diana. Ag hert-leele! 't schijnt gy herten weet te raken,
 En al myn tegenstel gantsch krachteloos te maken;
 Sult gy my zijn getrouw? *Flor.* Ag! twijffelt gy daer aen?
 Soo ik niet getrouw en blijf, moet my de moort wel slaen.
Dia. 'k Vertrouw myn waerde Prins die eeden niet te breken.
Flor. De sprakeloose steenen sullen eerder spreken,
 Eer door myn ontrouw mijn Princes raecht in verdriet.
Dia. So laet ons gaen daer men die lieve lust geniet. *Bin.*

KONINGH *met al het Hof-gesin.*

Wie woont'er minst op aerd die Gode meest behaeght?
 Die, die in lief en leed hem even danckbaer draeght,
 En die de gaven, (van des Heineels macht gesonden)
 Behoorelijk gebruyckt, die werd'er minst gevonden;
 Wat schepsel heeft Natuur ter werelt oyt geteelt;
 Wat gaven het geluck de menschen uit-gedeelt?
 Wat gunst heeft het geluck den mensche toe kunnen voegen?
 Daer hy sich danckbaerlijk heeft laten meê genoegen?
 't Zy Keyser, Koning, Prins, Monarch, en Vorst of Heer,
 Hoe hooger in 't geluck, hoe grooter in bekeer;
 Besit hy Rijk en Kroon, beheerscht hy Land en Lieden,
 Heeft hy sijn wil tot wet, doet wellust hem gebieden;
 Noch is het niet genoegh, soo ick bewijs betracht,
 Behoef ick anders niet als Alexanders macht;
 Wiens overheersingh van de onversade luiten,
 Hem noyt (hoe veel hy had) volkomen lieten rusten;
 O! dwase sotterny, getuygen, dat beslaet
 De Rijckdom in 't vernoegeu, niet in d' overdaet.

Mijn Scepter en myn Kroon, myn Rijk en myn Gebieden
 Bewaren my veel meer met sorgen en verdriet,
 Als 't sober leven van geteene slechte lieden,
 Wiens arbeydt geeft de kolt, en sorgen verder niet,
 't Genoegen is haer schat, daer zijn sy meê te vreden,
 Na d' arbeyd volgt de rust, den dagh die brengt de nagt.

Om rusten door den slaep haer daeghs vermoeyde leden :

Wanneer een Prins met vrees sijn vyants komst verwagt
Wiens sorgen d'honger steelt, wiens stadiglijk genieten
Verliessen doet in 't eynd, door overvloed, de sinaeck.

Want door gewoonte zijn de lusten myn verdrieten,

Midts ick door lust tot lust in dieper onlust raeck.

Wel waer toe dit verhael? een Vorst die is geboren

Tot dienste van sijn volk, soo wel, als tot haer Heer;

Hoe, sult myn moedig hert, heb ick de moedt verloren,

Betracht mijn heus gemoedt dan na geen hooger eer?

Mijn roem die steyert op, 't gelack verheft mijn daden,

En klimt van dagh tot dagh vast na den Hemel toe;

Myn vyand leydt geveldt, en smeeckt my om genaden:

Helden, uw vroomheydt ick daer van bedancken doe.

U dauck ick Hemelvooght voor u genadighede.

Dat ick myn Ryck besit in stille rust en vrede;

En dat ick vryligh sweyden Scepter in de handt,

Ja hebben tot myn dienst de Vorsten van het Landt;

In langh gewenschte vreed' zyn al myn Onderstaten,

Die met de vrede haer seer wel genoegen laten.

Allerde! 'k ben gesint te ryden op de Jaght,

Spoecht u ten Hof, en schick dat alles zy volbraght,

Wat noodigh is om 't wild nyt 't Bosch te veld te jagen,

En dat op morgen voor het kriecken van den dage.

All. Groot mogend' Majesteit! ick maecken 't al gereed,

Soo haest de Pagie my daer van de kennis deed;

Het Jagh-tuygh is by een, ick heb de beste Honden

Gekoppeld, en daer by de Bracken 't saem gebonden,

En wat 'er meerder tot de Jaght vereyscht, dat leydt

Al 't samen vaerdig, myn genaed'ge Majesteit. *Binnen.*

Trompetter blaest, het daget in den Oosten.

FLORENTIUS *streed van 't Ledekant, laet* DIANA

slapen, en neemt sijn affsheyd.

AUrora, pronkt op 't schoonst de bloesen van haer kaken,

En sikkert met haer glans over de bruyne daken;

Aeolus blaest met kracht een stijve voor de wind,

En met een snelle loop de vloed van 't Y begint,

Tot gunst en dienst van my: adieu Atheensche Boomen,
 Met al u rijk gewest, en soet-vloeyende stroomen;
 Adieu mijn Lief, adieu, pronck Peerle in de deught;
 Adieu Diana, puyck van al d' Atheensche Jeught,
 Ick ben door noot gepartt, van u mijn Lief, te sneyen,
 Des Schepen zijn gereet, met alle de Galeyen,
 Om heden t'zeyl te gaen. Hoe Prins verlaet ghy dan
 Uw eedt, uw Lief, uw trouw? wel ja, wat leyt daer an;
 O neen! o ja! o neen! ick mach van hier niet vlieden;
 Hoe Prins! wie is 'er die u 't vluchten kan verbieden;
 Myn eed, myn trou, myn min; myn min myn trou myn eed
 Die zijn my, Minne god, ten alderhoogsten leed:
 Hoe dan? vlucht ick van hier, vervloecte minne-lusten
 Die my 't gedacht' verstroyt, wat baerdt gy my onluten!
 Ick weet niet wat ick wil, ik heb Diaen onteert,
 Mijn hert (door nieuwe lust) Cecilia begeert,
 Dies ick mijn reyse staeck, en soeck Princes te minnen,
 En ban Diana, uyt het diepste van mijn sinnen,
 Haer liefde wallight my, en voed af eerigheyd,
 Soo dat mijn liefde nu, van u, Diana scheyd. *Binnen.*

D I A N A ontwakende.

W At schriekt bekuekt my 't hert door bange, nare dromen?
 Waer toe, o Hemel! is Diana laes! gekomen?
 Mijn eerbaerheydt onteert, myn suyverheydt geschend:
 O ghy meyn-eedigen Verrader! als ghy bent;
 Past gy op eer noch eed? O Hemel! kan 't geschieden
 Met sulck bedrogh mijn eer te steelen, en te vlieden?
 De plaetsse leegh? eylaes! eylaes! bedroefd gefucht!
 Verheft mijn nare stem tot boven in de lucht;
 O Maegden-schenner! die Diana hebt bedrogen,
 Soo dat sy traen op traen moet storten uyt haer oogen;
 O roover van mijn eer! O schender van mijn Jeught!
 O moorder van mijn hert! O dief van al mijn vreught!
 Zijn dit beloften die ghy swoert aen my te houwen?
 O valsche eeden! Wat mocht ick op u betrouwen,
 Op u, ick segh op u, die my laes! hebt vervoert,
 En tot de lust gebracht als ghy my trouwheydt swoert:

O eerloose guit! die door meyn-eedigh liegen
 In vuyle minnelust Diana moest bedriegen?
 My dunckt dat haer de aerd van mijnent wegen schaemt,
 Vermits gy hebt gedaen 't geen dat geen Prins betaemt;
 Waer door ick my de spreuck nu stelle mach voor oogen,
Wie lichtelyck gelooft, word lichtelyck bedrogen.
 Ick kniel ter eerden neer, nu van mijn eer ontbloot,
 Ey Hemel! gun my doch uw bystant in mijn noot,
 Ach my ontcerde Maeght! verlaten en verichoven,
 Wraeck roep ik over hemaen d' Hemel-voogt daer boven.
 Sacht sinneloose Maeght, besadigh u w gemoedt,
 En toon geduldigheid in uwe tegenspoedt;
 Ten is geen kunst een maegt met schijn-deugt te bedriegen
 Maer 't is een kunst de strat des Hemels te ontvliegen,
 Ontvlieden moogt gy my, maer nimmer's Hemels wraeck,
 Die ik de straf beveel van dees vervloecte faeck. *Bin.*

REY van Kollen en Heydinnen singende ofte spreekende:

Weelige kruyden, tierige Boomen,
 Ghy die dees luwe lommer groen,
 Ruyschende beecken, vlietende stroomen,
 Hoe besigh zyt ghy in u doen,
 En schuit bet loof van Eyck, van Elst, en Linde.
 Als de Noorde winden in de nare nacht, Diana uit-
 Ustam en struyck verdelgen en verflinde, komende,
 Daer gy ons doet vinde merrig, pit en kragt, luistert na
 Om 't wonder-werck van onse prophecy hun singen.
 Te geven klem, in 't stuck van haer waerdy.
 Als uwe struycken bladeren dragen,
 In 't eelste van dun groente staen,
 En dat de snelle donder vlagen
 Met brand van blixem neder slaen,
 En branden asch (uyt bladers vey's ontloken)
 Dan heeft eerst het spooken sijn volkomen aert,
 Als wy maer dees gesmulde kruyden stoken,
 't Swerte altaer roken, dat het vreyse baert,
 En soerick in 't hert van angstvallige lien,
 Indien sy waer ons offerhande sien.

Dian. Ick speur uyt u gefangh, als dat ghy zijt genegen,
 Met dit gebloempt en kruid de swarte kunst te plegen,
 Waer in het Heydendom (als hoogh en wel geleert)
 Voor desen is, en wort op huysden noch gecert;
 Bejaerde Moeder, die u dagen hebt versleten
 In dese kunsten, om veel vreemdigheyt te weten,
 Soud u ervarentheyt wel brengen aen den dagh
 Iets, dat ick nauwelijcks door schaemte melden magh?
 Mijn hert met smert belaeen, soecks sich wat te ontlaete,
 Maer vreesse houd my laes! geboeyt, want noyt het paste
 (Door eerbaerheyt) een Maeght met duyvels spokery,
 Te trachten na het geen dat haer tot nadeel zy
 Rampfalgige Diaen, ellendigst alleer Maegden,
 Dat ick mijn staet verloor, en ballingh ben, mishaeuden
 My nimmer noch soo seer, als wel dit ongeval,
 Dat my mijn hoogste roem, en waerdste schatten stal,
 Ey diepe atgrond splijt, en swelght my in u kaken,
 Wilt in u duyster rijk Dianacs rust-plaets maken;
 Baent my de laeste wegh waer langhs ick treden magh,
 Tot dat ick koom daer noyt verschijnt den klaren dagh.
 Gy die de kuysheyt mind, 't zy hoogh of laegh geboren
 Leert doch aen my, na lust der minnaers niet te hooren!
 Grijp schop en spater handt, Diana, tot een straf,
 Soo opent selfs de aerd, en maeck u hier een graf!
 Een graf, eylaes! een graf, daer ick mijn eygen selve
 (Als schuldigh aen de door,) begrave en bedelve,
 Tot straffe van mijn schand, en aller Maegden leer,
 Te schuwen geyle min, te strijden voor de eer,
Kol. Bedroefde jonge Maegt, u ramp baert my medogen,
 U treurigh treuren staeck, droogh u betraende oogen;
 Indien de wetenschap van ware prophecij
 Nu, oft tot een'ger tijdt gebleken is in my,
 Soo sal s' in dit geval, niet minder zijn bevonden;
 Ick sal ondecken u, de plaets, persoon en stonden,
 Waer, wie, en oock wanneer hy by een ander quam,
 Die, door een vals bedrogh, u eer en kuysheydt nam,
 Om op gelegen tijd sijn minne na te speuren,
 En hem in sijn gevry, te sluten en te steuren.

Dian. Waer vind ick hem, cylaeslom dit in'twerck te leggen?

Kol. Ick hebse, die ick dat door dwang wel kan doen seggen,

Dian. Maer is in dese saeck, ach leyder! oock gevaer?

Kol. In't minste niet, vertoef, ick maeck mijn toetsel klaer,

Houd gy u aen een zy, en wilt in't minst niet schroomen,

Ick sal op mijn bevel, den helschen Prins doen komen,

Dat's Pluto, die verselt sal zijn met helsche stoet,

En my verklaringh doen van't geen u is ontmoet.

*Syon steekt een weynigh vuur op het Tooneel, daer
voor knielende, spreekt:*

Dit merg (uyt menschen been gestoten) moet ick branden;

Dit swart en gliostrend hayr uyt rucken met mijn handen,

En smeulend beyd tot asch; noch dient'er by gedaen

Een bloedigh hert, gescheurt uyt een pickswarten haen,

Die't lijf soo levend opgestroopt is met mijn klacnwen;

Grijp moed, Diana, laet u herte niet verslaeuwen.

Sy rijft, en gaet ronsom het vuur.

Alecto, Hecate, Tisipon, en Megeer,

Gy Pluto, Helgod selfs, dijn machten ick besweer,

En wil, dat ghy terstont verschijnt uyt u afgronden,

Gy sult my dareljck een nieuwe maer verkonden;

Rijs eunjers, rys geswind, geswind, segh ick, en ras,

Ofkomt het (denck ick) noch u Hoogheyt niet te pas?

Rijs onder aerds gespuys inwonderen der Helien,

Oft zijt ghy beligh om't verdoemd gedrogh te quellen?

Laet die voor ditmael rust in hare slaverny,

Verschijn van stonden aen (op mijn gebod) voor my,

Rijs Pluto, vaerdigh rijs, ghy helschen god de goden.

Pl. Door wiensmagt werd ik uyt mijn duyster rijk ontboden

Daer wy nu op het drockst in't straffen beligh zijn,

En plagen sondaers met onlijdelijcke pijn;

Wat is u wil? *Kol.* om op het kort van u te weten,

Wie sich ongoddelijck heeft aen dese Maegt gequeten,

Waer hy sich houd, en hoe hy verder is gesint,

En oft hy elders vrijd, oft oock een ander mint.

Pluto. Is dit't geen gy begeert? *Kol.* Dit sult gy my verklaren.

Pluto. Voor eerit sal ick aen u de name openbaren

Van hem, die dese Maeght (door Nickerlijke kunst)
 Verleyt heeft, en beweeght te toonen hem haer gunst:
 Het was Florentius die dees bedroogh in 't minnen,
 En na sijn mins genot veranderde van sinnen,
 Met walgingh van haer liefde, na dat sy was geschend,
 Begaf hem weer ten Hoof, en houd sich daer omtrent,
 Met liefde bevangen om Cecilia te vryen,
 Het welck hem in het eynd heel qualijck sal gedyen.

Kol. k Heb nu genoegh vertreck, mijn bevaert is gedaen,
 Kom ga met my, ik sal u meerder doen verstaen. *Binn.*

T W E E D E H A N D E L I N G.

F L O R I A E N.

HOe vinnig is 't geluck op Floriaen gebeten,
 Wat heeft de Nijd altijd op mijn verderf gellaten,
 Wat heeft de haet al quaed op my te weegh gebrocht,
 Hoe heeft de wanguast, lacs! mijn ondergangh gesocht;
 Hoe quijnt en dort de bloem van mijn ontloke leven,
 Hoe heeft my 't ongeluck verbaunen en verdreven,
 Gestoten uit het Rijck, en Konincklijcken Troon,
 En maectt my Herder, daer ick ben een Konincks Soon,
 Wiens Princelijck gemoed geen sijn en kan gedogen,
 Dat ik (nu dus verkleynt) verschijuen souw voor d' oogen
 Van hooger Majesteyt, midts moed mijn eersucht slijft,
 Waer door dat Floriaen in schijn van Herder blijft,
 Oramp! δ ongeval! δ wanguast! δ benijden!
 Hoe komt gy dus, cylaes! een Konincks kind bestrijden?
 O laster, achterklap! δ schennis! snel en vlugh;
 Wat gaet gy wijd en breed my gees'len achter rugh;
 O boose, loofse Nijd! tot haet en quaad genegen,
 O staet-sucht! eygen-baet, wat gaet gy kromme wegen;
 Hoe styft de list de lust, om 't ongeluckigh bert
 Te plagen in sijn ramp, met meer en meerder smert;
 Een ongeluckigen wert alles op geladen,
 Men treckt sijn minste faut in d' aldermeeste quaden;
 Men seit wel, noot breeckt wet, maer so noot misflag toont
 Sy wert niet minder als de moet wil selfs verschoont;
 Ach! als 't geluck misluct, so kan men haest verbeuren,
 Een

Een ongeluckigen is al sijn winningh, treuren:
't Mislucken maectt hem arm, en d'armoed' wert gehaet,
Ach! als't geluck niet wil, hoe vroom, nog is wen quaet;
Wanneer een vroom gemoet met onluck wert geslagen;
So moet het dog de naem van guyt en deug-niet dragen;
't Mislucken maectt de deugt (door lastering) tot schand,
En schand is aen de deught, een beul en dwingeland,
Die't deugdelyck gemoet met geessels slaet van binnen,
Om dat de lasteringh de deught ichynt t'overwinnen:
O! ongeluckigh zyn, wat trooft ghy sware last;
O! ongeluckigh zyn, wat isser al aen valt;
O! ongeluckigh zyn, wat sleept ghy ongelucken,
Die d'ongeluckigen (als deugdeloos (verdrucken;
O! ongeluckigh zyn, wat draeght ghy smert en leet,
Als u den beuckelaer met harde slagen smeet.
Ick meen de achter-klap, op lasterlijcke tongen,
Waer d'ongeluckigen meest werden meed' besprongen;
Mijn ziel! schoon't ongeluck dit arme lichaem slaet,
En ghy verschoven hier de Schaepjes weyden gaet,
Houd niet te min u moed, en wilt standvastheit leeren,
En denckt als't luck belieft, so kan't met u verkeeren,
Al is't dat ghy't hert veel smaed en onluck draeght,
Wat schaed het, wie u baet, als't vrome maer behaeght.
Hoor ick daer geen gesaugh? 'k sie ginder door de boomen
Een soet geselschap van verliefde Herders koomen.

KORIDON, LAURA, met meerder geselschap van
Herders en Herderinen, singende.

Wanneer de gulde Dageraet
In't Oosten smorgens vroegh op gaet,
Soo schep ick myn behagen
In't kricken van den dagen.
De gulde glans des Hemels Son,
De stroompjes van suyvre Bron,
Het ruyschen door de bladen
Met koele douw beladen.
Verbeugen menigh Harders hert
Wanneer het treurt in minne smert,

Als 't Sonnetje komt rýffen

Syn goedheyt ons bewýffen.

Als dan het pluimige gediert

Met soet verheugen tierelicht,

Als queelende van minne,

Verheught het hert en sinne?

En 't tierigh Veetje grasen gaet,

Daer 't Beeckjens ruysschend water staet,

De tackjens van de Linden

Door 't schommelen van de Winden.

Flor. 't Geselschap zy van my eerbiedelijck gegroet,
De vreugt uws Jeugds ick eer (na waerd) bewýffen moet,
O soete Laura! *Laura.* Ik verdiende noyt dit prijfen,
De eer ben ick niet waerd die ghy my komt bewýffen.

Floriaen. Ach Laura! my ontbreekt 't vermogen en de macht,
Uw certe prijfen, na dat ick die waerdigh acht.

Laura. Daer tegen, *Floriaen,* komt u de Spreuck te voren,
Men prijft gemeenelijck de gecken dat sy 't huoren.

Fl. Neen, *Laura* neen, ó neen! dat spreek woort gaet niet wis,
Dan doch? het zy hoe 't zy, en wat dat daer van is,
Dat laet ick voor het geen het is in eygen wesen,
Soo u mijn lof mishaecht, ick laet u ongepresen
Met woorden, maer in 't hert doen ick soo 't my behaecht.

Kor. Het schijnt dat *Floriaen* tot *Laura* liefde draecht,
Vermits hy hem altijd by *Laura* soeckt te voegen,
Die in sijn by zijn toont te hebben goed genoegten.

Fl. Wat speelen wy nu best? *Laur.* Mijns oordeels, hantje slag,
Of yet wat anders, dat ons best behagen magh;
Laet ons wat sitten gaen hier onder dese Linde,
Op dat ick, *Floriaen,* met u eens graesjes binde.

Fl. Met my? *La.* Met u. *Fl.* Met my? wel *Laura,* 'k ben te vreen,
'k sal u met *Koridon* gaen binden. *Laura.* Neen, ó neen!
Bind eerst u selfs met haer, die 'k weet, en gy wel kent.

Fl. Ik weet niet wie gy meent. *La.* Hoe slegt dat gy noch bent.
Gy weet niet wie ik meen, en doet gy *Floriaen*? *Cecilia.*
't Is *Silvia* die 'k meen, en flus met u sagh gaen. *uyt.*

Flori. Is 't *Silvia*? soo moogt ghy *Laura* vry vertrouwen,
Doo 't binden daer in weet, en sal de knoop niet houwen.

La. Niet

La. Niet houwen Floriaen? *Fl.* Neen *Laura.* *La.* Waerom dat?

Flori. Vermits ick noyt met haer eenigh vryagie had.

Sie daer ick ty'er aan, ghy sult het soo bevinden,
 'k Sal Koridon met u. *La.* Ik u met Silvia binden. *Binnen.*

C E C I L I A.

IS dit dien Floriaen daer elck soo veel van seydt?

Is dit dien Jongelingh vol aller geestigheydt?

Is dit dien Floriaen in kunst soo wel ervaren?

Is dit dien Herder, die hem in sijn jonge jaren

Soo mannelijcke draeght, in deught sijn jeught bestect,

Dat yder niet genoegh van hem te seggen weet?

Sijn wesen wijst het uyt, sijn aerdigheden toonen,

Dat in sijn heus gemoed veel schoone gaven woenen;

Een Herder na het kleed, maer na't gemoed een Prins;

Ik schuyle wat ter zy, ick sie hem, dunckt my, gins

Al herwaerts komen gaen, gelijk de Son in 't rijssen

De heele werelt door sijn schoonheydt komt bewijssen.

F L O R I A E N.

GHy, die Paleysen sticht; en hooge huysen bouwt,

Ghy, die u op 't geluck en aerdsche schat vertrouwt:

Ghy, die met macht gebied veel Steeden en veel Landen;

Ghy, die de Kroone draegt, en Scepters voert in handen,

Wat is 't? wat zijt ghy meer als de alderminste mensch,

Die in het minste deel kan leven op sijn wensch?

Ha Princen! die in lust bewoont de rijcke Hoven,

En Zalen opgepronckt van ouderen tot boven,

Met goude Laken schoon, wat is al uw cieraet,

Dat door de tijd verdwijnt, en met de dood vergaet?

Wat sal de goude Kroon, wat sal de Scepter baten,

Wanneer de ziele moet des lichaams kluyt verlaten?

't Geen vaeck door d' overvloed begeertens lust geniet

Soo seer, dat zelfs Natuur de overvloed verdriet:

Gy Gever alles goeds, dijn milde rijcke gaven,

(Door't misbruyk) menig ziel der Princen maekt tot slaven

Ja, 't Princen leven meer met sware sorgen plaeght,

Als die, die Rijck en Kroon, min dan het Vee behaeght,

Die 't leven na haer wil in rusten vrolijk leyden,
 Zijn niet, die in haer hand een gouden Scepter sweyden,
 Hoewel dat meenigh mensch dat oordeel in den schijn,
 Dees moet bedrogen in sijn eygen oordeel zijn:
 Want een rechtvaerdigh Prins die is de wacht bevolen,
 Te sorgten dat sijn Onderfaten niet en doolen;
 Hier is vry veel aen valt, veel meerder hangt hier an,
 Als meenigh mensch met sijn gedacht begrijpen kan.

Cec. Schaep-herder, goeden dag, de stoutigheyt verfechoon,
 Die ick vrymoedelijck op heden u betoon,
 'k Heb in mijn eenigheyt alhier een wijs gestaen,
 En my u redenen ter herten laten gaen,
 'k Verwonder, dat ghy soo de werelt kunt misprijfen,
 't welck uwe jeugt niet voegt, maer beter oude grijfen.
 Die gantsch zijn af-geleest, heel moedeloos en lat,
 En (so het spreek woort seyt) met een been gaen in 't graf.

Flor. Juffrouw, de sekerheyt van 't lterfelijcke leven,
 En heeft ons niet een uur verfekeringh gegeven,
 Diehy onwijslijck doet, die op sijn jeugt vertrouwd;
 De dood spaert kleyn of groot, rijk, arrem, jonk nog oud
 Juffrouw, lees eens die spreuk, gy daer siet geschreven
 Ick meene dat my die, met recht gelijk sal geven;
 Gelesen zijnde, maeck daer nevens een besluyt,
 Op welcken sin, Mevrouw, dit spreek-woort is geduyt.

Cec. Daer staet, en is seer wel geseyt: *Gedenkt te sterven,*
Fl. waer't dat men't meer bedagt, men soud' meer soude dervē
 't Gaet langer niet als't hoort, als sonder wet men leeft,
 En quae begeerlijckheyt men ruymen teugel geeft:
 Het vlees leeft sonder dwang, de dengde leyt verltooten,
 De kleynen maecken sich nu grooter dan de Grooten:
 De Kray wil Arent zijn, een Dienaer langer Heer,
 Dees huydendaegschen tijts gelijk sag men noyt meer;
 Noyt tijd soo loos en boos, noyt eeuw was so verdurven;
 Noyt liefde soo verkoud, noyt meely soo verflurven;
 Noyt gierigheyt soo graeg, noyt staetsucht soo gemeen;
 Noyt rijckdom soo getocht (als nu) by yder een;
 Noyt ontrouw soo in swang, noyt list so ingedrongen;
 Noyt valscheyt so gepleegt door dubbelheyt der tongen

Als nu, cylaes! als nu, waer door men recht beken
Dat het niet vreemt en is, den Hemel plagen sent.

Cec. 't Is, Herder, soo gy seght, u reden moet ick prijfen,
Want ick geen tegendeel met reden kan bewijfen,
Maer heufelick versoeck, dat ghy die reden staect;
En op mijn voorstel, doch eens nieuwe reden maect;
Een ingenomen lust beweegt mijn wel-behagen,
Soo ick verschoont mocht zijn, sou gaerne u iets vragen,

Flor. Gebruyck my als uw slaef, wat gy begeert geschiet.

Cec. Ik neem u dienst in danck, zijt gy getrouwt, of niet.

Flor. O neen! Mevrouw, 't geluk was my steeds daer in tegen,
Ten anderen, ick was tot trouwen noyt genegen.

Cec. Wel Herder, dat is vrent, ten aensien dat ghy zijt
In 't bloeyen van u jeught, en 't beste van de tijt,
Dat ghy u niet begeeft om echtelijk te paren,
Dewijle dat ghy zijt in 't rijpste van u jaren,
Wat is de schorting doch? segh my, daer d'oorfaek van.

Flor. Ick, die u niet en ken, dat niet wel seggen kan.

Cec. Gy kunt indien gy wilt, maer 't scheidt u aen 't vertrouwen

Flor. Heb ik een misverstant, wilt my ten goeden houwen.

Cec. Dit redelijk beleid drijft mijn bedencken verder,
Dat onder 't herders kleet wat meer schuld als een herder,
Het veynsen ons ontdeekt vaek 't geen wy gare weten.

Fl. hoe seit Mevrouw *Cec.* niet, 'k vraag hoe gy zyt geheten

Flor. Hoe ik geheten ben, dat sal Mevrouw verstaen,
Men noemt my hier op 't Landt den Herder Floriaen.

Cec. Wel Floriaen, seg my waer dat ghy zijt geboren?

Flor. In Vranckrijk, daer ik lang mijn ouders heb verloren,
Soo dat, als ballingh, ik in vremde Landen swerf,
Daer ik mijn Moeders liefd, en Vaders forge derf.

Cec. My deert u ongeval, nu ik in 't boeck uws wesen,
De droefheit van u hert volkomen heb gelefen,
Beleefde jongelingh, begeert ghy iets op my,
Ick wil u dienstigh zijn, het zy oock hoe het zy,
(Indien het u beliest) ten Hove van mijn Vader.

Flor. Eerwaerdige Princes, ick koom u hoogheit nader,
En kniele nader voor den altaer van u deught,
In alle danckbaerheit, soo gy aenschouwen meught.

En offer voor de gunst van uw goedaerdigheden,
 Een danckbaer hert, en heb niet anders te besteden;
 Dat my gebeuren mocht de hoogste staet in 't Hof,
 Ick sloegh 't met danckbaerheydt, al waerde Juffrouw, of;
 'k Ben met mijn staet vernoeght, en 't oervaren leven
 Soud sich in Hooffche dienst niet wel kunnen begeven,
 Veel soeter is voor my dees ongedachte rust,
 Als alle Hooffche weeld, vol quellingh en onlust.

Cecil. Te oordeelen na recht, soo wel als welbehagen?
 Uw wijsheydt die verdient een goude Croon te dragen,
 En uw manhaft gemoed dat acht ick neffens dien,
 Soo heus, dat het behoord veel volk'ren te gebiën.

Floriaen. Wel edele Princes, is 't spotten u behagen?
 Uw onderdaen en slaef is 't willight te verdragen,
 Of soo uw Hoogheydt veynst, en door het veynsen tracht
 Te weten mijn begeert', te kennen mijn gedacht',
 Door uytterlijke schijn het binaent' te bewijsen,
 Gelijck de sotten doen, als men haer sotheydt prijsen;
 De lof en prijs, Princes, die ghy aen my verliet,
 Die ken ick my niet waerd, noch hebse noyt verdient;
 Princes, mijn tijd verloopt, en eyscht my te vertrecken,
 Dies laet mijn danckbaerheydt u voor vergelding strecken.

Cecil. Vaer wel dan Floriaen, den Hemel u geleyd.

Fl. U wensching werd beloont, Princes, met dankbaerheyd.

Binnen.

Cecil. Vaer wel beleefd gemoed, dat my veel doet bedencken,
 En waert gy niet te ver, ick soad' u weder wencken,
 'k Draeg nog iets in mijn hert' tgeen ik door schacnt ver-
 Vermits ick (om de eer) een nabedencken kreeg; (weeg
 U streng Gebod, o schacnt! valt voor des wacke vrouwen
 Te lattigh en te swaer, gehoorsaemt' onderhouwen.
 Wacrom, ach! wreede schacnt, waerom en sinne wy
 Soo wel niet als de mans, in liefds verkiefingh vry?
 Maer doet ons meer, als haer, onse begeerte staken,
 Staet 't wetten breeken vry, 't staet vry die oock te maken?
 Ick make in de liefd mijn sinlijckheid een wet,
 Die my de keur gebied, en die de liefde set.

Binnen.

FLORENTIUS. RODRIGO.

Flor. **R**odrigo. *Rod.* Ha! *Flor.* Kom hier.

Rod. Wel Heer, wat's uw believen?

Flor. Ga heen na de Princes, en brengt haer dese Brieven,
Groet haer uyt mijne naem. *Rod.* Wel Heer het sal geschiën
Maer segh mijn Heer, sel ick'er jou geluck meê biën?
Of is het hylick noch niet klaer?

Florent. Rodrigo, swijgh.

Rodr. wel hey, en meugje dat niet lyen?

Die hem sijn neering schaemt, sal nimmermeer bedyen;
Om de warrit te seggen, staet het al niet op een goê voet?

Flor. Dit vragen past u niet, ghy onbeleefden bloer,
Rodrigo, gaet en doet dat ick u heb belast.

Rod. Wat was dat, Heer? ick weet, sie en reys Heers chop,
hoe fraey dat mijn dit warames past.

Flor. Dat's wel, gaet gy maer voort, waer toe dit lange kijken?

Rod. Wel als ick voor Ambassadeur gaen sal, soo moet het
immers wat lijken:

Wat dunckt jou van mijn Broeck, mijn Heer, is dit al goet
fatsoen?

Flor. De Broeck; Rodrigo! ja, die kan't hem heel wel doen.

Rod. Laet sien, wat is'er meer tot dees mijn reys van noode?

Mijn Laers en, Hers chop, staen die soo al op de moode,

Flor. Rodrigo't is genoegh, uw Laers en die zijn goed.

Ro. Wat dunckt jou van mijn kraeg en van mijn Spaense hoed?

Fl. Ook wel. *Rod.* Wat dunckt u tog van dese mijn ponjetten?

Fl. 't Is wel ga voort. *Rod.* Mijn Heer, je moet'er wat opletten:
Is't hoedje niet te plat, en wat te briedt van rand?

Flor. 't Is op de Spaensche wys, men gaet soo in uw Land.

Rod. Als ick mijn recht bedenck, ick ben hier niet in Spanjen,

't Waer best dat ick aentrock een grieckse rok men franjen,

En op d' Atheensche wys, myn kleer, my kleeden gingh,

Licht dat my de Princes te beter dan ontfingh;

Wat dunckt jou daer van Heer?

Flor. Onnoodigh, 't is genoegh met al dit lange lellen,

Rodrigo, ga maer voort. *Rod.* Ick salder my na stellen;

Sie daer myn kleer, maer hoor, hoe dient dit aengeleyd?

't Is my vergeten Heer, wat hebje mijn gefeyd?

Flor. Dat gy dees Brieven fult gaen brengen mijn Beminde.

R. Wat meer? *Fl.* En groeten haer. *R.* Maer waer fal ikfe vinde
Woont fy noch tot heurent? soo weet ick wel waer 't is.

Flor. Rodrigo, ja, ga heen, *Rod.* Maer eer ick mijn vergis,
Sal ikfe groete Heer! *Fl.* 'k Seg ja. *Rod.* 't was mijn vergeten,
Maer Heer, soo 't u belieft, soo laet my doch eerst weten,
Of ickfe groeten fal met termen op sen Spaens,
Of op de Fransche wijs, of op sen Italiaens!
Gekust, of ongekust, al staende of gebogen,
Wat is de mode hier? *Flor.* Vertreck voort uyt mijn ooggen,
Ga hier, langh my de Brief.

Rod. Wel Heerschap, waerom dat? wat is 'er, segt, cy segt!

Flor. Ick acht u niet bequaem, maer vind u veel te slegt.

R. Te slegt? *Fl.* Ja, al te slegt. *Rod.* Hoe trots zijn grootetleeren
Dat dat een ander sey, ick sou hem ponjaerdeeren.

Flor. Wat preutelt gy? ga voort, geef my den Brief weêrom,
Ick acht u tot dit werck te grof, te bot, en dom.

Rod. Acht my waer voor gy wilt, ik wil den Brief bestellen,
Dit spaensgemoed laet sich soo van geen Grieken quellen;
Sie daer mijn Heer, ick ga, ick weet hoe 't wesen moet,
Uw wil is, dat ick de Princes eerbiedigh groet,
En dat uyt uwe naem, niet soo? en daer beneven
Sal ick haer desen Brief van u went wegen geven;
Is dit niet rech mijn Heer, en sal ick soo niet doen?

Flor. Ja, maer het moet geschien met eer en met fatsoen.

Rod. Heel wel, heel wel, al recht, ick sal 't jou soo wel klaren.

Fl. Rodrigo, ga voort heen. *Rod.* Bey sacht, eerst wat bedaren;
Daer is mijn Ponjaert, Heer, houw die soo lang by jou
Want of haer de Princes wat qualick toonen wou,
En my, in mijne eer iets wat te na mocht spreken,
Ick souw het lichtelijck dan met den Ponjaert wreken,
Voorsichtigheydt mijn Heer, verhindert alle quaet.

Flor. Rodrigo, schickt dat ghy in all's mannielijck gaet,
Toont haer Princes gesteurt, of schijnt sy te misnoegen,
Ghy fult u niet te min beleefd daer tegens voegen;

Ga heen. *R.* Ik sal daer meê, dat 's gang, daer ga ik heen mijn

Flor. En hier op dese plaets fult gy my vinden weêr, (Heer.

Ha soete vyandin! ick bid wilt u erbarmen,
 Ontsluit uw ooren voor mijn al te droevigh^k armen,
 Hoe lange sult ghy my, Lief, my, en mijn gebeên
 Verwiinen, ô Princes! met een te wreede neen?
 Cecilia, sal min mijn trouwe hoop doen liegen?
 En sal de hoop mijn wensch, door uw strafheit bedriegen:
 Dat laet ghy nimmer, ô ghy Minne-godt! niet toe,
 Want ick te trouwen dienst om de Princesse doe:
 Princes, ik voel mijn hert ontfleeken met de minne,
 Door 't lieve oogh-gelonck; ô suyvere Goddinne!
 Wiens oogjens op een nieuw (door heldre glans en schijn)
 Maer eerder (soo my dunckt) twee morgen-sterren zijn,
 't Sneeuw-witte vel gemenght met lieffelijke bloesen,
 Draeght op haer kaeckjes puyck van inkernate roosen,
 Die 't minnend herte voên met grage minne-lust,
 O min! ô soete braud! mocht ghy eens zyn geblust!
 Princes Cecilia, pronck-peerle aller vrouwen!
 In 't diepste van mijn hert sult gy uw woonplaets houwen,
 In 't koor van mijn gedacht, voor 't altaer van de min,
 Wordt ghy steeds aengebeên alieen voor mijn Godin,
 Daer rijst mijn morgen-ster met opgepronckte leden,
 Gelijck Aurorak om ten Hemel afgetreden, *Cecil zyt.*
 Het schijn 't heeft haer gang tot mywaerts aengeleyt:
 Een Prins voor 't altaer knielt voor uwe Majesteyt,
 Uitmuutende Princes, van afkomst en van staten,
 Soogy u vergenoeght met mijne dienst woud laten,
 Ick mackten my uw slaef, en trouwen onderdaen,
Cecil. Uw meningh, Prins, heb ik uit uwen Brief verstaen,
 Die ghy my heden, door Rodrigo, hebt gefonden,
 Hebt ghy voor desen niet soo vaek in my gevonden
 Afkeerigheit? waer toe my op een nieuw versocht?
Flor. Uyt hoop, dat ick Princes noch eens bewegen mocht.
Cecil. Wanneer 't hertneckig paert den ry'er niet wil hooren,
 Noch luyt'ren na den toom, so dwingt hy 't met de sporen.
 Voor desen heb ick u met alle goedigheydt,
 Uw aengeboden dienst soo dickmaels afgeseydt;
 En siende dat het my tot voordeel niet kan strecken,
 Doet ghy met reden, my tot toornigheidt verwecken!

Flor. Verschoont my, ach Princes! soo ick u iets misdeed,
 Ick kniel voor u, en sweer, 't is my van herten leed,
 Denck dat de kragt des mins heeft krachtelijck vermogen,
 Waer door den minnaer werdt sijn redens kragt ontogen:
 O schoonheit! liefdens vreugt, & strafheit! minnaers smart;
 Princes is 't dan u wil te pijnigen mijn hart?

Te plagen myne ziel met onverdiende plagen?

Ey schoone, dood u slaef! *Cecil.* Waer toe dit sotte klagen?

Waer toe van mijn begeert het geen de liefd verbiet?

Florent. Uw slaef te dooden, ach! vermach uw liefd dat niet?
 Princes gy spreekt geveinst. *Cec.* En gy spreekt tegen reden.

Florent. Met welke reden kan Princesse dat bekleden?

Cec. 't Is bot en plomp gevraegt, ja nauwlijx antwoord waerd
 Wat waent ghy, dat ick ben onmenschelijck van aerd,
 Dat ick op uw begeert, en eyschen sonder meenen,
 (Uyt wracck-lust) aen u souw soo wreede straf verleenen,
 En zijn een moorderes door 't dooden van de geen
 Die my om weer-min bid, strijd tegen alle reen?

Flor. 't En doet, vermits Princes, wil dat ick lief sal derven.

Cec. Dat wil ik. *Fl.* 'k Kan niet zijn, ten zy gy my doet sterven.

Cec. Ik u doen sterven? *Fl.* ja. *Cec.* Dat niet, maer wil dat gy,
 Uw lieven slaect, en noyt weêr liefd versoeckt aen my.

Fl. Dit's oorfaeck van myn doot. *Cec.* Wie doet u d'oorfaeck an?

Fl. Mach ik het seggen? *Cec.* Ja. *Fl.* Gy zijt'er oorfaeck van.

Cecil. Gy spreekt als onbedacht, en oordeelt sonder reden,
 Mits ghy geen meester zijt van uw genegentheden;
 De oorfaeck - an uw quel, en doodelijck verdriet,
 Onslaet uyt uwe min; want minden ghy my niet,
 Soo kost ick immer u myn weêr min niet ontleggen,
 In welck ontleggingh al uw quelligh schynt te leggen;
 Schoon ik u weyg'rich ben, en gy geen weêr-liefd vind,
 Niet tegenstaende ghy oprechtelyck bemind,
 Soo hebt gy regt noch reên om my voor wreed te schelde',
 Maer wel u selfs, vermits dat ghy uw liefde stelde,
 Op een die uwe liefd geen weder-liefde draecht,
 Om dat die liefde haer in 't minste niet behaecht;
 Florentius, vaer wel, en leef na wet van reden, *Allerd. uyt.*
 En toom, door reed'lickheydt, uw liefds genegentheden,

Die vruchteloos aen my na weder-liefde staen.

Vacr wel, het is voor my op heden tijd van gaen. *Binnen.*

Al. Vind ick sijn Hoogheyt hier gescheyden van de menschen?
 't Wensch u geluk, en al wat men een vrend mag wenschen,
 Hoe dus verlust mijn Heer? uw wesen my betoont,
 Dat droeve fantasy in uw gedachten woont,
 Dit ben ick ongewoon, hoe dus verlust van sinne!

Flor. Allerde vrend, ick swerf in 't dool-hof van de minne;
 Ick dwael van redens spoor, ick loop ick weet niet hoe,
 Ick ben niet die ick waer, ick weet niet wat ick doe:
 't Gedacht' is op de hol, de sinnen zijn aen 't rennen,
 Ick schijn met Phaëton der Sonnen jaght te mennem;
 Allerde, lieve vrend! waer dat ick kom, of ga,
 De droefheydt volght my staeg, gelijk mijn schaduw na,
 En brengt my in gedacht' haer wreede ongenade,
 Ick heb op hoop gemind, dies voed de hoop mijn schade,
 Genade was mijn hoop, maer ongenâ betoont
 Haer slaef soo wreed, dat hoop in my geen meer en woont.

Al. Gemoedigd Prins, en vrend, van regte vriendschaps wegen
 Ben ick met u veel meer, als met mijn selfs verlegen,
 Ach! mijn verliefde hert drijft in een woeste zee,
 En 't geen uw Hoogheyt schort, dat schort Allerdus meê;
 Het geene dat u quelt, dat selfde doet my plagen,
 Ick kan 't niet melden wat ick al in 't hert moet dragen.

Flor. Wie 's d'oorfaeck uws gequel? wie hindert u, u wens?

Allerd. Florentius, eylaes! eylaes! 't is Emmerens,
 Die met een soet onthael van minnelijcke reden
 In minne vlam ontstaeck al' mijn genegentheeden,
 't Antreckelijcke soet van haer korale mond
 Heeft met de pijlen van mijns kusjes, my gewond:
 Haer gunst op mijn versoeck, soo minlijck sy betoonde,
 Dat ick noyt dagt dat daer beweyntheyt onder woonde;
 O minnelijck bedrogh! ô vrouwen tover kunst!
 Hoe veynst ghy in uw min, hoe speelt ghy met de gunst?
 Ach Prins! men mag voortoen op menschen niet vertrouwen.

Flor. Allerde, waerde vrend! voornamentlijck op vrouwen
 Die met een schoone schijn sien wat de miene peynst;
 En wetende sijn grond, is al haer schijn geveynst.

- Fy valsche dubbelheid, gemeen in veele vrouwen,
 Is myn Princesse valsch, wie sal men dan vertrouwen?
Allerd. Nu ik die velscheidt heb bespeurt in Emmerens,
 Nu kan ik nimmermeer vertrouwen op een mens,
 Ik trek mijn min van haer, en heb nu voorgenomen,
 Dat ick (na desen dagh) niet meer by haer wil komen,
 En voor het best soud ick (gelijk een vrind) u raen,
 Uw liefdt' ontrecken haer, eer dat het u mocht schaen.
Flor. Allerde hoe! wat's dit; my kan geen dienst geschieden
 Van die, die 't minuen my tot mijn Princes af-rieden;
 Ik min, ja min haet soo, dat eer ik 't minnen staeck,
 Ick my een vyand van de gantsche wereldt maeck:
 Cecilia die moet, en sal met my oock trouwen,
 Of 't sal gantsch Griecken, of mijn eygen selfs berouwen.
Allerd. Besadigh, Heer, en Prins! heb ick u door myn raed
 In 't minste deel verkort, en duydt dat niet soo quaed.
Florent. Allerde, neen, δ neen! het oprecht ware teeken
 Van uwe vriendschap, is genoegsaem my gebleeken;
 En van uw gunst tot my, ick wel verseekert ben,
 Soo dat ick dat, myn vrind, niet qualijk nemen ken.
Al. Lofwaerdig is den mens, en meect dien mens te roemen
 Die selfs de reed'likheit een reed'lik mens mag noemen,
 't En waer de reed'lickheit in 't Princelijck gemoed
 Huis-vesten, dickmael loonden hy met quaed het goed;
 De reed'lickheit is soo, sy kan in quade saken,
 Door oprecht onderscheidt een seeker oordeel maken;
 Of 't quaed, met reden mag; voor quaed doen zijn geduid:
 Vermits de reed'lickheit merckt uit wat grond het spruit.
 Indien 't sijn Hoogheit lust met my nog wat te wand'len,
 Wy sullen breder van dit stuck te samen hand'len. *Bin.*

DERDE HANDELINGH.

FLORIAEN.

IK dacht vast by myn selfs, alsoo ik herwaerts ging,
 't Verand'ren van de tijd verandert alle ding;
 Tot wat geluk (soo 't scheen) had my de tijd verkoren;
 Het geen de tijd mijn gaf is door de tijd verlooren;
Wacr

Waer was doch mijn gedacht? ha! doen ik heb verſmaet
 Een aengeboden gunſt, om op te treên tot ſtaet;
 Waer waert gy domme geest, toen gy u liet ontvlieden
 De gunſt die een Princes u gunſtig quam aebieden,
 Wiens aengeboden dienſt, en vriendelijcke reên;
 Ick tot belooning gaf, een-bot en plumpe neen;
 Berouw, eylaes berouw! hoe plaegt gy mijn gedachten;
 Die, door 't geheugen mijn verlooren luck betrachten,
 't Geheugen, ach! Princes, hoe wenſcht verloopen luſt,
 Mijn ongeruſt gemoed voed op verſmade ruſt,
 Mijn wenſching is vergeefs, gelegenheid verloopen;
 Verſuymen is belet my eenig trooſt te hoopen,
 De kans is al verſien, ervarentheid ons leerd;
 Dat de verloopen tijd noyt wederom en keerd,
 Doch Cicero ſeyd recht, en 't mag noek wijsheid heten;
't Verloopen te hertwenſchen, is maer tijd verſleten:
 Onnut is 't dat ick klaeg van mijn verlooren luck,
 Onnut is 't dat ik nu beweene t verlies met druck. *Cecil ait.*
 Daer komt ſy ſelver aen, hier moet ik noch wat wachten,
 Om ſien of ik ook kan yets van haer grond betrachten:
 Ik ſchuit my watter zy, hier onder 't ſchaêuw van 't groen.
 Om ſien wat mijn Princes hier op het Land wil doen.

Cecil. Mijn hertje brand van ſoete min
 Soo ſeer; dat ick die hetten
 Niet uit myn zietje, nog myn ſin
 In 't minne deel kan ſetten.

Ag roer! die myn vryheid ſteelt,
 Gy maeckt my een ſlavinne,
 Ik ga, ik ſta, geſtadig speelt
 Uw heuſheid in mijn ſiane.

Slavin, door wyl'ge ſlaverny,
 Ben ick van liefdens wetten,
 Ach derder! ik kan uw waerdy
 Niet uit mijn ſinnen ſetten.

Hoe ſoet is minne, als men mind;
 Daer ziel en ſinnen neygen,
 Als liefde haer genoeging vind,
 Soo krijgt men haest een eygen.

O sprakeloos geboomt! ghy die mijn treurigh klagen
 Nu op een korten tijd gehoort hebt alle dagen,
 Hoe seer dat ick, eylaes! in liefde ben bestreên,
 En tot de Echt versocht, van Princen aengebên,
 Van Vorsten trouw geliefd, met smekende gebeden,
 Die ick, op hun versoek, steeds toonden tegenheden,
 Mits ick Landts-douwe kies voor een vergulden troon,
 En min de Herders staf, meer dan een Konincks kroon:
 Dies drijft de liefde my verselt met mijn gedachten,
 Na't geen de liefde my meer als het Hof doet achten,
 Soo dat ick (als verliefd) mijn vreugde soeck in 't woud,
 Om dat mijn liefdens Son hem daer verborgen houd.
 Ach boompjes, bloempjes, vee, ten klaver-rijcke weyden,
 Vernieuwers van mijn vreugd, en soete vroolijck heyden:
 O heugelijke plaets! waer mijn verliefde oogh
 Ziels voedsel uyt de deught van eenen Herders toogh:
 Een Herder, dien ick lief en eenigh liefd sal dragen,
 Een Herder, die mijn doet van rechte liefde klagen,
 Sachtfinneloose Maegd, verkies soe lichtlijck niet,
 Want onbedachte liefd bracht menigh in 't verdiret,
 Pleegh raed met achterdocht, wat souw my dese raden?
 Myn liefd te staken; neen! veel eer wil ick versmaden
 Een Scepter en een kroon, ja Konincklyek bevel,
 Eer ick myn trouwe liefd uyt myn gedachten stel:
 Hoe! sal ick dan een stock, in plaets van Scepter, sweyen,
 Vershoven in het veld de slechte Schapen weyen?
 Sal ick een Herder dan verkiesen voor een Prins?
 Souw dat myn Vader wêl gedogen? neen, geenfins:
 Nochtans wil ick het Ryck veel liever noch verliesen,
 Als haten hem, die 'k min, en dien ick haet verkiesen;
 Dit oorfaect my geweên, en bitterlycke finert,
 De oogen vol getraen, met suchten in het hert!
 De keur vorst van myn ziel die ick heb uyt verkooren,
 Is van een kleyne staet, en lage stam gebooren;
 Hoe staet het dan niet vry dat Hoogheyd sich verneert,
 En uyt oprechte liefd de kleynigheydt begeert?
 Daer ryft de Son myns ziels en dwingt my nog te veynsen,
 Ick sal met dese Brief ontdekken myn gepeynsen;
 Wel herder Floriaen! ick wensch u goeden dach.

- Flor.* En ick u al het geen men iemand wenschen mach;
Princes dus eenigh hiër? *Cec.* Soud gy my eenigh achten?
- Flor.* Mits ick u eenig vont. *Cec.* Verselt met mijn gedachten.
- Flor.* Gedachten, die misschien op u geliefde woen.
- Cec.* Soo acht ick Floriaen, dat dickwils d' uwe doen.
- Flor.* Hier denckt men om geen min, wy arme Herders knapen
 Zyn steeds bekommert met veel sorgen, voor de Schapen;
 Om houden oogh in 't seyl (gelyck ons plicht gebiedt)
 Of men de wolfoock na de Schaepen komen liet.
- Cec.* De Schapen die gy meent, dat acht ick zijn de Maegden
 Wiens sinnen dat u liefd, wiens weerliefd u behaegden,
 Dat ghy bekommert zyt met forge voor het vee,
 'k Verstaec alleenig u getrouwe min daer mee.
- Flor.* Vergeef my dat *Princes*, 'k ben soo gelückigh niet;
 Dat my van eenigh Maegd eenige gunst geschiet;
 Oock heb ick noch mijn tijd in 't minnen niet versleten.
- Cec.* Soo moet ghy, Floriaen, dan op u seggen weten,
 Dat ghy niet oord'len meugt, dat u geen gunst geschiet,
 Dan of ghy 't schoon al seght, ick kan 't gelooven niet.
- Flor.* Het seggen staet aen my, aca u, *Princes*, 't geloven.
- Cec.* Ick meen dat myn geloof u seggen gaet te boven.
- Flor.* Dát niet, u loeckheyt my verwind in dit verschil;
 Dewyle ghy, *Princes*, u tongh hebt tot u wil:
 Had my natuur begaest met kunst van wel te spreken,
 'k Verstaute my wel ligt een Maegd om gunst te smeken,
 'k Souw smeken met gevry om lieve weder-min,
 Alwaerouge *Princes*, die daer ick staef van bin.
- Cec.* 't En schort u daer niet aen, dies stelt u door de reden
 In alles vry vernoegd, en redelijck te vreden;
 't Is wonder Floriaen. jae wonder geeft het my,
 Dat soo een braven Held leeft sonder vryery;
 Volmaeckte schoonheyt, die u jonge jeught verciert,
 En lieftalige tongh met reden gemaniert,
 Zijn machtig om een Maegd tot minne te bewegen,
 Indien ghy, Floriaen, daer toe maer waert genegen.
- Flor.* Genegentheyt, *Princes*, is wel tot min gesint,
 Maer, midts genegentheyt gelegentheyt niet vint;
 Is mins begeer; te niet, dies moet ick 't minnen staken,
 Tot dat genegentheyt gelegentheyt kan raken;

En soo ik eenigh Maegd tot my geneygd, mocht sien,
't Vertrouw dat ik haer souw mijn liefdens dienst aenbiën.

Cec. Ik twijffel, Floriaen, of gy u woord soud houwen.

Fl. Mijn woort mijn zegel is, daer mag men op vertrouwen.

Cec. Wie al te licht vertrouwd, wel licht bedrogen wert.

Flor. Bedriegen kan hy niet die vroom is in sijn hert.

Cec. Eylaes! een vroom gemoed is heden quaed te vinden.

Flor. Princes, voor andere kan ik my niet verbinden,

Ik spreek alleen van 't myn. *Cec.* De woorden die zijn goet

Flor. En 't hert niet minder, als 't de tonge spreken doet.

Cec. Waer 't so, ik soud u licht dan vry wat toe vertrouwen.

Flor. Van myn getrouwigheid moogt gy u seker houwen.

Cec. Wat sekerheid kan ik van u getrouwheit zien?

Flor. Mijn tong getuygd het hert, ik spreek gelyk ik miën.

Cec. 't Zijn woorden Floriaen, en woorden kunnen liegen.

Fl. Daer waerheit blykt daer kunnen woorden niet bedriegen.

Cec. De waerheid, Floriaen, gaet dick wils maer in schijn.

Fl. Daer schijn van waerheit is, daer kan geen waerheit zijn

Cec. Wat raed dan als de schijn de waerheit wil vertoonen?

Flor. In dese saeck, Princes, sal ik my selfs verschoonen;

Ick haet de dubbelheid, en schuw bedriegery;

Vertrouwd Princes my niet, s'ontdeck dan niet aen my,

Ik vergh haer Hoogheid niet dat sy my sal vertrouwen.

Cec. Ach! Floriaen, ick kan my langer niet onthouwen,

Want u oprechtheid vertrouw ick soo veel toe,

Dat gy 't verschoonen sult, in 't saeck, dat ick misdoe;

Indien ick u ontdeck mijn sin en welbehagen,

Mishagen s' u, ik bid, wilt dan geen roem gaen dragen;

Dat gy een Konincks kind tot liefde hebt bekoord,

Maer toond u heus, gelijk een vroomen toebehoord.

Flor. Princes, den Hemel sal eer op het aerdrijck dalen,

Eer ik u soecken soud met valscheydt 't achterhalen;

Eer sal het Zee-gediert sich nestelen in 't woud,

Eer ik u outrouw ben in 't geen gy mijn vertrouwd;

Eer sal 't gevogelt sich generen in de stroomen;

Eer salmen bergen sien veranderen in boomen;

Eer salmen 't water sien veranderen in land;

De golven van de Zee sien staen in lichten brand;

Eer sal de lucht in vuur en 't vuur in licht verkeeren,

Eer ick niet doen en souw al wat gy moogt begeeren;
 Al waert 't dat gy gebood my in mijn dood te gaen,
 Soo sal 't om u went wil, Princeffe, zyn gedaen.

Cecil. Onmogelyck dat ick mijn liefde kan verfwijgen,
 Mijn hallef doode ziel moet uyt u leven krygen;
 Gy zijt het Floriaen, gy zijt het die mijn doet
 Versmaden Rijk, kroon, en minnen na 't gemoed.
 Sie hier een Konings kint van liefde overwonnen, *Flor. uit.*
 Hoe soud ick langer voor mijn Herder veynsen konnen?
 Mijna Herder, die ick min, en minnen sal soo lang,
 Tot dat ick Floriaen voor Bruydegom ontfang.

Flori. Princes! Princes! wat 's dit? ick bid, wild overwegen
 Wat swarigheyd dat hier voor u is in gelegen;
 Ick bid, Princes, ik bid, zijt wijlijck onderrecht,
 En dat gy doch dit stuck wat beter overleght,
 Op dat gy in liefs keur niet al te ver moogt dolen.

Cecil. Ey Floriaen! laet my die forge zijn bevolen;
 Mishaegde myn liefde u, de waerom my verklaerd.

Flori. Mishaget een Princes! ick kniel voor u ter aerd,
 En acht tot dat geluck onwaerdig my te wesen.

Cec. Ontfangt des Brief, daer in sult gy mijn menig lesen;
 Mijn wil en oetseck mijn wensch sult gy uyt dien verstaen:
 Vaer wel tot avond toe, vaer wel myn Floriaen, *Bin.*

Flori. Vaer wel Princes, vaer wel, uw heuffelijck gebieden
 Sal van uw onderdaen goedwilliglijk geschieden. *Binnen*

Floren. Wat laet den Hemel toe? ach Goden! kan 't geschiên
 Dat ick die trots en spijt, moet met mijn oogen sien?

Fy u Cecilia, ick sweer het sal u rouwen,
 Dat gy, ach Konings Kind! een Herder soeckt te trouwen;
 Cecilia dus sot? dus geyl, dus heet dus ligt?

Is 't oog betooverd, of begogeld mijn gesigt?
 Ick weet niet wat het is, 't veroorsaect my veel klagten,

Ick twiste met mijn selfs, ick kijf op mijn gedagten,
 Is 't droom? is 't beufeling? of duyvels spokery,

Soud sy hem minnen? dat geloof is ver van my:
 Gelooven moet ick immers 't geen mijn oogen sagen,

O Hemel! moet ick dan die smaed en spijt verdragen?
 Waer my te seer getrost; ha! eedel Konings kind,

Dat gy een Boer, een Boer meer als een Prins bemind,
 Dat gy een Boer, een Boer meer als een Prins bemind,

Dat ongelijck en sal geen Prinſlijck hert gedogen,
Is anders mijne haet niet minder als 't vermogen.

Bin.

D I A N A.

Droevē ziel ! beweē u druck,
Klaegh de Goōn u ongeluck,
Al u ramp, en al u lijn,
Al u quelling, al u ſmert,
Al de droefheit van u hert,
Al u ongeluckig ſtrijen.

Hemel-vooght, die 't al gebiet,
En verborghen dingen ſiet,
Herte-kenner alle menſchen;
Gun, in alles wat gy voegt,
Myn wil, met u wil vernoegt,
Wat u wille wilt te wenſchen.

Valt mijn lyden my wat ſwaer,
Is mijn zielte je vol gevaer,
Augſt, en vrees, door val der ſonden,
t Berouw in my, weet gy, is groot.
Ghy wilt d'ēn niet des ſondaers doogt
Als 't hert berouwigh wert bevonden.

Met walgingh ick de ſonden haet,
En al haer luſten, boos, en quaet,
De ziel tot groote ſchaden,
Dewijl ſy niet dan ſtricken zijn
Waer in men, door een ſchoone ſchyn,
Kan werden liſtelijck verraden.

De werelt is gelijk een klip.
Den menſch niet anders als een ſchip
Gedreven door de woefte winden,
Het ſchip drijft daer de wint hem treckt,
De klip met water overdeekt,
Het ſchip en Schippot doet verſinden.

Soogæet het leyder met den menſch,
Die al ſijn lutt heeft na ſijn wenſch,
Veel prijckel loopt ſijn ziel te wonden;
Sijn welluſt, ach! dat is ſijn windt,
Die drijft hem daerby 't prijckel vindt,

Op klippen; 't welck zijn onse sonden.

De mensch die door 't geluck verhoogt,

En het veranderen niet beoogt,

Maer op 't geluck stelt sijn betrouwen?

Trest daer na de tegenspoet,

Terstont ontvalt hem al de moet,

Hy kan in ramp geen mate houwen.

't Zy geluck den mensch verheft,

Het zy de tegenspoet hem trest,

Hy toont in beyd vaeck vremde kuren,

Verkeert 't geluck. dan is 't wel hoe,

In weelde zijnde, sie wel toe,

Licht drayt het rad van avonturen.

Hier ben ick by de plaets, en arme Cel, alwaer

Gerust en God'lijk leeft dien ouden Kluyfenaer,

Wiens oefeningh en lust, is vasten en gebeden,

Wiens rijckdom is de deugd, in kleynheit wel te vreden

Wiens huis-raet is een boeck, waer in hy dagelijks leest,

Tot troost van sijn gemoedt, en wellust voor de geest,

O geestelijk vermaeck! u vrcugd gaet ver te boven

De wellust die min vint in Konincklijke Hoven?

O wel beraden man! geruste Eremyt,

Die hier in eenfaemheit, met Godt, u leven slyt,

En eyndicht in de deugd den loop van uwe dagen,

Om so u ziel aen Godt ten Hemel op te dragen,

Waar zydy, Godes vrind? koom, Vader, voor den dag,

Ick wensch u al het geen men iemandt menschen mag.

Erem. God loon u wensching, en wil u voor onheyl hoeden.

Dian. Ick bid u Vader, houd mijn stoutigheyd ten goeden.

Erem. Wat stoutigheyd hebt gy, Me-juffrouw, my betoond?

Dian. 't spreek gaerne iets met u, dies bid ik, my verschoond.

Ere. Spreek wat u lust. *Di.* Ick soud u Vader iets wat vragen.

Ere. vraeg my wat u gelieft. *Di.* hoe moet de mens lig dragen

Die, door berouw van sond, so grooten droefheit maekt,

Dat hy (door droefheit) tot wanhoop (by na) geraekt?

Erem. So ver en moet den mensch sich selven niet verlopen,

Dat hy nyt droefheid soud van Gods genaed wanhopen,

God wil berouw, doch geen die meerder sonde teeld,

Maer God wil sulck berouw, 't welck sondens wondeheeld;

En dat berouw bestaet in Goddelijcke vruchten,
 't Welck is berouw, gemengt met tranen en met sachten,
 Leetwesen over 't geen waer in men heeft misdaen,
 Dus verde moet de ziel in rouw der sonden gaen;
 Wie verder gaet, die doold, en raect in meerder dwalen,
 Gods goedheit (in 't berouw) stelt voor den sondaer palen,
 Dat hy niet verder gaet als God aen hem gebiedt,
 Mismoedig zijn, dat is het recht berouwen niet,
 Maer 't neemt berouwe wech; dit is oprecht berouwen,
 Dat men leetwesen toont met vastelijk betrouwen,
 Op Gods genadigheyd, wiens goedheyd is soo groot,
 Dat hy bekeering wil, en niet des sondaers doot;
 Geen sonden zijn soo grof van 't sondigh hert bedreven,
 Sy worden by den Heer vergeten en vergeven:
 Vergeven om dies wil, dat Christus heeft betaelt,
 En alle sondaers last op sijnen hals gehait:
 Hy wil, dat niemand zy om sonden uyt-gestoten,
 Mids hy sijn dierbaer blaed aen 't Kruys heeft uyt-gegoten;
 En met sijn doot verlost het sondige geslacht,
 Het welke door sijn doot in 't leven werd gebracht:
 Wanneer den mensch gedenkt op Christi doot en sterven,
 Met vast beslyt, voortaan de sond' te willen derven,
 Dit is 't dat God vereyscht, hier men méé voldoen,
Diana. O Godlijk onderrecht! om 't hert met troost te voen,
 Hoe salig is die les, die gy my hebt gegeven,
 Hoe salig, Vader! sijt gy hier uw sterflijck leven,
 Hoe wel gerust zijt gy die d'aerdsche lust versmaet,
 En noyt boven natuur de lust te buyten gaet:
 Hoe saligh leeft gy van de menschen af gescheyden,
 Daer geen bedrieggers u tot quaed doen aen en leyden:
 Daereen gelegentheyd tot sonden u bekoord,
 Daer gy noyt ydelbeyd of geyle reden hoord:
 Ach! had ick soo geleefd, soo had ick niet bevonden
 Dien schender, die mijn heeft gebracht tot vuyle sonden,
 Verleyd, onteerd, geschend, op eeden van sijn trouw,
 O goddeloos bedrog! bewesen aen een Vrouw,
 Ick borfel traen op traen, cylaes! uyt dese oogen,
 Om dat Florentius, den Prins, my heeft bedrogen,
 En is met sijn bedrogh Diana nu ontvlucht,

Die om haer eere schreyd, en om haer kuysheyd sucht:
 Ach Vader! 'k ben gefint myn vyand na te gaen,
 In onbekende schijn by hem te onderstaen,
 Oft ick, door mijn beleyd, hem niet en sal bewegen
 Tot waer berouw, van 't geen hy heeft bestaen te plegen,
 Dies ick op uw versoeck, dat gy my doch vergund,
 Een saeck, waer meed' gy my ten hoogsten dienen kund:

Erem. Waer ick u dienst kan doen, sult gy my willig vinden.

Dian. 'k Sal my met dankbaerheit weêr in u dienst verbinden.

Erem. 'k Doe gaerne t'uwen dienst Mevrouw, wat ik vermag.

Dian. 't Is dienstig om sijn quaed te brengen aen den dagh.

Erem. Segt my uw wil, die 'k met de mijne wil vereenen.

Dian. Wilt gy my dese Kap, heer Kluyfenaer, wat leesen?

Er. 't Zy dees of diergelijc. *Dian.* wel Vader, 'k neemse aen,

En sal in Kluyfenaers schyn na 't Hof van Griecken gaen,

Om onbekend den Prins Florentius te spreken,

Die onderstond aen myn sijn eed en trouw te breeken;

Ick sal (in desen schijn) hem raken in het hert,

En melden hem myn leet, en onverdiende smert;

'k Sal ongeval, nog smart, nog ramp, nog onheyl vreesen,

Het zy hoe God het voegd, ick sal hem danckbaer wesen,

Wanneer myn ziel op God een vast vertrouwen set,

En hy myn hulper is, wie isser die mijn let?

Erem. Uw hoop, en uw geloof, uw Goddelijke reden,

Getuigen, dat gy zijt vol deugd, en goede zeden,

Het is een deugdzaam hert, dat al het onrecht lijd,

Sich op een vaste hoop, van Godes hulp verblijd:

't Geloof in u is groot, op God staet u vertrou we?

Ja ick verwonder my, dat gy, ô aerdscbe Vrouwe!

In dit uwe ongeval, u selver troott door reên,

En met de wille Gods, uw wille iteld te vreen;

Uw wercken die zijn goed, beleyd met Godes vreesen,

En wie dat soo begint, sal God behulpsaem wesen;

Maer wie met domme kracht op eygen wijsheyd leund

Met ingenomen haet op selle wraeck lust iteund,

Die doold al waent hy 't niet. *Di.* 't Is Vader regt gesproken,

Wie God de wraeck beveelt, die vind sig belt gewroken.

Erem. Geluckigh is de mensch die soo op God betroud.

Dian. Geluckig is hy die sien van de menschen houd,

En niet en acht noch pracht, noch wereldsche gieraden,
 Noch steunt op menschen hulp, maer al op Gods genaden;
 Ghy, die u jaren kort, en die u dagen slijt,
 U Schepper te geval, de menschen tot een spijt;
 Die in de wellust, laes! het weeligh vleesch soo streelen,
 Dat sy haer ziel, daer door, de rechte lust ontfleelen;
 Ghy die tot dranck en spijs van levens onderhoud,
 De geur'ge kraydjes keurt uyt dit begraeftde woud,
 In schrale water-beeck u drooge tongh doet laven:
 Ach Vader! dat aen my, aen my Godt soo veel gave,
 Dat ick soo leven kost, gelijk ghy Vader, doet,
 Soo dunckt my dat ick sou'd gerust zija van gemoed.

Erem. Wie rust inwendig soekt, die moet uitwendig stryden;
 Wie leester soo gerust, die niet en heeft te lijden?
 Daer is geen staet op aerd die ruste geven kan,
 Want yder staet die brenghet sijn eygen onrust an;
 Geen staet (het zy hoe't zy) doet iemand rustigh leven,
 Geen staet kan aen den mensch volkomen ruste geven:
 Geen mensch ('t zy in wat staet) kan leven so volmaeckt,
 Dat een volmaecte rust in sijn gemoed geraeckt.
 Mevrouw daer is mijn kap, al isse kleyn in waerde,
 Ghy moeste niet na waerd, maer na de gunst aenvaerde,
 'k Gaf beter, so 'kse had. *Di.* 't Is meer dan ik kan lonen,
 En met gelegentheit sal ick u, Vader, tonen,
 Wat aengename dienst dat my van u geschiet,
 Ik toon een dankbaer hert. *Erem.* En meer begeer ik niet.

Dian. d' Algever mildelijck u goedheid wil beloonen.

Er. Seer nodig sal dit zija, om aen de Prins te tonen. *geeft haer*

Di. Wat is dit Vader? *Er.* Doe het open en besiet, een doots-
 Hoe dat dit aerdsche vlees verdwijnt tot stof en niet. *hoofst*

Di. eylaes! een beekeneel. *Er.* een spiegel om t'aenschouwen
 Hoe weynig dat een mensch op 't leven mag vertrouwen;
 Een boeck, waer in men leert, hoe't met de menschen gaet
 Een middel, waer door 't hert berouw krijgt van sijn quaed;
 Draegt die met u Mevrouw, en stelt het hem voor oogen,
 Die u ont-eert heeft, en door valsche beleyd bedroogen,
 Het kan u dienstigh zija in dit u ongeval,
 Licht het inwendigh hem sijn schuld getuygen sal.

Dian. O! Goddelijck betier, en middel uit-gevonden;

Om's menſchen herte al te trecken van de ſonden:
 Oraed! ð wijsen raed! ð middel wel bedacht!
 God loon u Vader! die door u betoond ſijn macht,
 In deſe kap gekleed ſal ick ten Hove treden.

Erem. Bedeckt met deſe kap u rouwelijcke leden.

Dian. Wie ſoud vermoeden, als dat ik Diana ben?

Erem. Onmogelijck, dat iemandt nu Diana ken.

Dees middel is bequaem om tot u wensch te raken,
 Godt wil u voorſtel een geuckigh eynde maken.

Dia. Godt loon u wenching. *Erem.* Die wil u in deſe ſchijn
 Behoeden, en voortaan in a's u hulper zijn,
 En in u voorneem een getrouw beſorger weſen:
 Vertrouw op God, ſo ſtaet u geen gevacr te vreſen. *Bin.*

VIERDE HANDELING.

FLORIAEN en CECILIA.

Flor. **P** Rinceſ, na dat ick heb u lieve Brief door leſen,
 Heb ik myn hoop gevoet met hondert duſent vreſen;
 En kniel boumoedelyck voor uwe Hoogheyd neer,
 Ach! is't tot proef Mevrouw, of cruſtigh u begeer?

Cec. Koſt ik mei hert en ziel mijn meningh u getuygen,
 Ick ſouw gewilliglyck ter aerden neder buygen,
 En offeren aen u myn innerlyck gemoed,
 't Welck uwe deugden heeft in myne ziel gevoed;
 Waer door dat ick u lief, en lieven ſal op aerden,
 Tot dat de dood my brengt, van daer my 't leven baerden,
 Geteeld van niet tot iet, iet ben ick in de ſchijn,
 Waer door ick op een kort weërom tot niet ſal zijn.

Flor. Princeſ, 't is my genoeg, de oorſaek van myn vreſen,
 Sal d'oorſaek (ſo my dunckt) ook van myn ſterven weſen;
 Ten aenſien het gebied, en Konincklijcke macht,
 Uws Vaders heerſchappy, en Konincklijc geſlacht,
 Van groote Stam en ſtaet, in heereyck verhoogen,
 Sullen in gener wys, een eedel Prijs gedoogen,
 Dat een on-eedel hert (de heuſheid ongewend)
 U hoogh-geboren Vrouw, door deſe liefde ſchend:
 Dat ghy verlaten ſoud dit Konincklycke leven,
 En om een Herders liefd, het Koninckcryck begeben;

Te waerd is u waerdy, u voegd geen Herders rock,
 U past geen roofen-hoed, geen haselaren stock:
 Ick hebbe niets Princes, dat ick u kan betoonen,
 Waer mede sal ick u getrouwe trouheyd loonen?
 Een arrem Herders Soon van slecht en lage staet,
 Die mot een kleyn getal van Schaepkens omme gaet,
 Een vreemd verschevelingh, die nietigh is van machten,
 Niet Waerdigh dat men hem soo waerdigh soude achten;
 Uytmoatende Princes, ick hebbe macht noch goed,
 Maer ben in kleynigheyd, by Herders opgevoed:
 Ick bid u, wild de faect wat beter overwegen,
 Wat swarigheyd dat daer, voor u, is in gelegen,
 Misschien Princes, dat u de reden soo veel leerd,
 Dat ghy om beters wil u liefde van my keerd.

Cec. Mijn ouverkeerlijk hert kan nimmermeer verkeeren,
 Maer is en blijft stantvast by 't eerlykft begeeren:
 Kend ghy liefds aerd te recht, soo weet ick wel, dat ghy
 Niet sonder reden sult hier in verschonen my,
 Mits ick niet wulleps, maer met voordachte sinnen,
 En rijpelijk beracd, my stel om u te minnen,
 Ick haet de Hoogheyd overmidts my meer behaegd
 U deugd-lievende ziel, die ghy in 't lichaem draegd,
 U trouwe nedrigheyd my teelden, boven allen
 Een gunstigh hert tot u, dat met een wel-gevallen
 Van 't Herders leven, in vermaeck een kleyne lust,
 Socht een te zyn met u, in onbenyde rust:
 Ick kies voor 't Hof het veld, om dat ick daer myn leven
 Tot stille rust en lust, mocht veyliglijk begeven:
 Het staet mijn Vader vry, 't is waer, my te gebiën,
 En na gehoorsaemheyd, soo moet sijn wil gechiën,
 Maer 'k ben in liefde vry
 Van Vaders heerschappy,
 Liefd wil na liefds behagen,
 't Gebieden zyn ontslagen,
 En acht voor staet en goed
 De rijckdom van 't gemoed,
 Dat is een goed genoeg
 Waer na ick my wil voegen,
 En soo mijn 's Vaders wet

Het selfde my belet,
 Wil ik door bosch en heyden
 Met u de Schaepjes weyden;
 Dies maect de liefd u Heer
 Van my, door mijn begeer;
 Dies, Floriāen, laet varen
 U sorg en vol beswaren.

Flor. Princes, ik seg, Princes, en waetoin niet Godinne:

Gy dwingt myn slechte ziel u Hoogheid te beminne,
 Her aldermeest dat my met moeyliekheid beswaerd;
 Dat is, dat ick u deugd na haer verdienst en waerd,
 Geensins beloonen mag, doch soo ick kan betreffen,
 Mijn vorige geluck, sal u mijn staet verheffen
 In eer, in trouw, in liefd, verliede Konincks kind:
 Door dien gy uwe slaef soo trouwelijk bemind.

Cec. Op u getrouwigheid sal zich mijn lief vertrouwen.

Flor. Van mijn getrouwigheid moogt gy u seker houwen.

Cec. Hoe soet is liefde, als sy liefd dat sy begeerd.

Flor. 't Is 't aengenaemste dat natuur den mensch vereerd.

Cec. 't Is liefdens rechte aerd te lieven na liefds wetten.

Flor. 't Is rechte liefd, daer 't keur gebied de liefd te setten.

Cec. Ach! daer men so vereend past liefden op geen haer.

Flor. Vermidts oprechte liefd het al te boven gaet.

Cec. De liefd vermag het al, dies lief ik sonder schromen.

Flor. De liefd versoet het al, wat imand op mach komen.

Cec. Dies sweer ick u, dat my u liefde wel behaegd.

Flor. Princes aensiet u slaef, die in zijn handen draegd,

Een haselaren staf, en slechten hoed by desen,

Niet met gesleenten, noch met peerlen uitgelesen,

Omcingelt noch geciert, geen gaven meer by my,

Dit lichaem (overdeekt met dese Herders Py)

Draegd iets dat ik u tot verskeringh wil gunnen,

Is 't saeck, dat ik daer meed u sal vernoegen kunnen,

Al hoewel dat het is mijn alderbeste pand,

Om dat te offeren u, Princes, reyckt my u hand;

Het is mijn ziel, mijn ziel tot uwe liefd geboren,

Die (soo 'k u niet en lief) moet eeuwig gaen verloren;

Princes, het is mijn ziel, mijn ziel die u in nood,

Door rechte liefde, trouw sal blijven totter dood;

Princes, de liefde, doet my voor u neder bnygen,
Mocht ick het met een kus uw lieve lipjes tuygen,
Die tot getuyge gy mooght drucken aen de mijn,
En laten die 't verbond van onse trouwe zijn.

Cecil. Beseigel dan uw trouw met offerhand van kusjes
En boot de graeghte vry van mijn verliede lusjes,
Niet met een geylheyd, die uyt heete welust rijst,
Maer die in eerbaerheyd uw rechte trouw bewijst.

Flori. Ick kus uw lieve mond, en offer daer mijn trouwe,

Cecil. Cecilia die sweert te zijn uw echte Vrouwe.

Flori. En Floriaen beloofst getrouwheyd totter doot.

Cecil. Cecilia om helst haer Herder, in haer schoot.

Flori. En Floriaen omhelst Cecilia uyt minne.

Cecil. Cecilia verbind aen u, haer ziel, en zinne,

Flori. En Floriaen, geeft u, Princes, sijn lievend' hert.

Cecil. Cecillia die wil dat gy haer eygen wert.

Flori. En Floriaen die wil zyn hert aen 't uwe geven.

Cecil. Cecilia die wil eenhertigh met u leven.

Nu laet ons wijslijck, mijn Herder, ons beraen;
Met wat beleydt dat wy beet trecken hier van daen;
Ick wenschte dat ghy wist een middel te ondecken,
Waer door wy uyt het Hof in stilligheyd vertrecken,
En waer wy onse reys best nemen, geef my raed.

Flor. Princes wat sal ick raen? ick schroom voor dese daed.

Cec. Waer is uw liefd', mijn Lief? laet liefde raed verlinne:

Flor. Ick weet, Princes die moet in schyn van Herderinne

Haer kleeden, en alsoo met my, door bosch en dal
Gaen reysen, tot de plaets, daer 't haer believen sal.

Cec. Dees middel dunckt my goet, dog waer wy sullen keeren

Dat stel ick, Floriaen, alleen aen uw begeeren;

Voor my, waer 't u beliede en mijn liefde en mijn hert

Die volgen Floriaen, al gingh hy 't zy hoe verd;

Mijn liefde en mijn trouw sullen mijn Lief versellen.

Flor. Ach! of ons 't hemels luk eens weêr ter plaets wou stellen

Daer ick geboren ben, soo wenschte ick geen meer,

Vermids ick u daer kon bewijzen alle eer,

Ja meerder als Princes vertrouwt dat ick sal kunnen:

Ach! wou den Hemel ons soo veel gluck vergunnen,

Soo soud ons luck, Princes, tot aen de sterren gaen.

Cec. Indien ghy 't raedsaem vind, wy sullen 't onderstaen.

Flori. Ghy sult soo 't u gelieft, in Herderinne kleeden,
Op morgen voor den dag, na 't eycken Bosch geen treden,
Aen geen zyd kan de Beek, digt by des Kluyfnaers Cel,
Alwaer, ick u myn Lief dan volgen sal. *Cecil.* 't Is wel,
Ick sal van nooddruft my, tot onse reys versorgen,
En komen daer ter plaets, gelijk gy seght op morgen,
En by de Kluyf ick u myn Herder wachten sal.

Flor. Den Hemel wil mijn Lief behoën voor ongeval. *Bin.*

KONINGH, FLORENTIUS, en eenige
Hovelingen.

Ko. **V**ertreck. Florentius wat schuyt'er? zijn uw sinue;
Verwert in 't doolhof van de inneloose minne,
Hoe Prins! wat is'er? spreekt, hoe staet gy dus en treurt!
Wat let u? is u iets bejagent, of gebeurt?
Is 't om Cecilia? doet sy u treurigh leven?
Ick loof, dat ick haer sal aen u ten Echte geven.

Florent. Syn Majesteit beloofd meer als hy geven kan.

Kon. Wel dat is vreemd geseyd! geef my daer reden van.

Florent. Cecilia die heeft een ander trouw geswooren,
Waer van uw Majesteit de sekerheyd sal hooren.

Kon. Florentius die doold, en heeft een quaed vermoën.

Florent. Ick kan zijn Majesteit daer goede blyck van doen

Kon. Ick weet, 't is misverstaend ontstaen uyt jaloufye.

Florent. 't En is noch jaloufy, noch liefden rasernye.

Kon. Ey Prins! ten kan niet zyn, 't sal nimmermeer geschiën?

Florent. Grootmogend Majesteit, of ick het had gesien!

Kon. Gesien! dat haer Princes verbonden heeft te trouwen?

Florent. Grootmogende Manarch! ik sal het staende houwen.

Kon. Wel droomt Florentias? *Flor.* Neen, mogent Majesteit,
Maer 't is waerachtigh soo, gelijk ick heb geseyt

Kon. Waerachtig? Prins! wat blijk kund gy daer van verklaren?

Flor. Het geen ick segh, sal ick soo naeckt'lyck openbaren.
Dat sijne Majesteit geen blyck meer eyschen sal.

Kon. Florentius, wat blyck getuyght uw ongeval?

Aen wie heeft haer Princes verlooft, buyten mijn weten?

Florent. Het is my onbekend, hoe dat hy word gheten:

Grootmogend Majesteit, de naem en ken ick niet.

Kon. Is 't iemand in mijn Hof, die dese gunst geschiet?

Flor. 't En is geen Hoveling, nog Hovelings gelijken.

Kon. Wel laet my van die 't is, dan eenigh teeken blijcken.

Flor. Ick schroom dat ick ontdeck de sake soose leyt,
Midtsdien sy quetst de eer van uwe Majesteit.

Kon. Mijn eer? *Flor.* U eer. *Kon.* Hoe is 't dan Prins? *Flor.* Ey!
vraeg niet verder.

Kon. Ik wil dat gy 't my segt. *Flor.* Eylaes! het is een Herder.
Een Herder, die op 't Land de Schapen hoed en weid,
Dees mind Cecilia grootmogend Majesteit.

Kon. Nu houd ik secker, Prins, dat gy u vind bedrogen;
Daer ghy dat hebt gesien, daar heeft het oogh gelogen.

Flor. Gelogen? waer het maer gelogen. *Kon.* En so ist,
Florentius die heeft sich in het sien vergift.

Flor. Vergift? *o*neen! *o*neen! 't is verre van vergiffen;
Grootmogend Majesteit mijn seggen sal niet missen,
Ik heb het aengesien, en ook van woord tot woord,
Wel duidelijck en klaer met opmerck aengehoord,
Cecilia die heeft een Briefaen hem gegeven,
Waer in sy (so sy seid) haer meningh had geschreven.

Kon. Wel waer is dit geschiet? *Fl.* Ontrent de beek in 't wout
Ten naesten by daer sich den Kluyfenaer onthoud.

K. wanneer was 't? *Fl.* nu van daeg. *K.* En toonde sy hem teken
Van liefde oft van min? *Flor.* Daer is soo veel gebleken,
Is dat geen blijk genoegh? dus sprack sy, Herder kom,
Omheis my, die u mind voor haren Bruydegom.

Kon. Florentius, is 't waer? *Flor.* Soo waer, dat ik met cede,
Grootmogend Majesteit, wil sweeren dat sy 't dede,
Ja leven, goed en bloed, stel ick daer voor te pand.

Kon. Cecilia, doet ghy mijn Kroone dese schand,
Dat gy een Herder soeckt voor Bruydegom te trouwen,
Veel liever liet ick u de kop van 't lichaem houwen,
Ja haer van lid tot lid vernielen, eer ick wou
Gedogen, dat sy haer soo ver verlopen souw;
Mijn dunckt hoe eer hoe best, dit vuur sijn vlam te doven;

Flor. Dit vuur brand verder als sijn Majesteit sal loven.

Kon. Hoe! is 'er dan by haer oncerbaerheidt geschiet?

Flor. Wie sich in twijffel vind, die heeft het sijne niet.

Kon. Hebt gy dan iets gespeurd? ik wil gy sult het seggen.

Flor. Ik wil haer Majesteit dit niet te laste leggen;
Wat niet geschied en is, wel licht geschieden kan.

Kon. Het is gelijk gy segt, daer is al vry wat an, (ten)
Men moet dan, Prins, het quaet (om meerder quaet te schut)
In 't eerst, met alle vlyt, den loop van 't quaed doen statten;
Wanneer men in 't begin de sieckte wederstaet,
Soo werdse menigmael verhoed met kleyne raet;
Het naest is, dat men tracht dit voorneem om te stoten,
En dat den Herder zy in hechtenis gesloten;
Vervolg hem, Prins, en maek dat gy geen tyd en spilt. *Bis.*

Flor. Grootmogend Majesteit, ick doe het geen gy wild.

ALLERDUS, FLORENTIUS!

All. **H**Oe dus verbaest? wat is 'er Prins! u wedervaren?

Fl. Het wonders, 't geen ik u, myn vrint, moet openbaren.

Allerd. Het moet al vry wat zyn, na dat uw wesen duyd.

Flor. 't Is niet wat vreemds, mijn Heer, Cecilia de Bruyd!

Aller. En met u Hoogheid. *Flor.* Neen *Allerdus.* *Aller.* 't Kan niet missen.

Flor. Het kan, en gaet ons veer oock boven onse giften.

Al. Ik agt sijn Hoogheid boert. *Fl.* Neen, 't is geen boertery.

Allerd. Hoe is het dan myn Heer? ick bid verklaert het my.

Flor. Alsoo ick my op u, als op mijn selfs vertrouwe,
Soo kan ick ook geen saeck voor u verborgen houwe;
Dewyl ick van uw trouw mijn vrint verseekerd ben,
Soo is 'er niets dat ick voor u verswijgen ken;
Dies let met aendacht eens, *Allerdus* op mijn woorden;
Ick weet, uw leven gy noyt vremder stuck en hoorden!
Alsoo ick by geval, alleen door 't Bosch quam gaen,
Vond ick daer de Princes, by haren minnaer staen,
Gelief-kooft en gevleyd, ô sotte! sotte sinnen!
Hoe sot zijn Maegden, als de lust haer tergd tot minnen;
Wat doen de Maegden niet, als min haer gaende maect?

All. Gelijk het vlas op 't vuur seer haest in brand geraeckt,
Soo licht vervalt een Maegd in on-eer en te schande,
Wanneer sy in haer hert de minne-lust doet brande':
Een Maegd die min-sieck is, loopt prijckel aen haer eer,
Doch dit vertrouw ick op *Princesse* nimmermeer.

Fl. Vertroud niet al te veel. *Al.* Hoe! niet te veel vertrouwen?

Sijn Hoogheid wil Princes niet voor ligtvaerdig houwen.

Flor. Lichtvaerdig, Heer, of niet, ick heb soo veel gezien,
Dat met Princes wel mogt onneerbaerheid geschiën,
So 't niet geschied en is. *Al.* Princes! *Flo.* En nog al verder,
Sy is verliefd, en mind, voor Bruydegom, een Herder.

Al. 't Schijnt ongelooffelyk. *Flor.* Nochtans so is het waer;
En heb 't sijn Majesteit ontdeekt soo nackt en klaer,
Dat hy daer over my wel hoogelijck belasten,
(Eer 't verder komen mogt) den Herder aen te tasten,

Al. O Hemel! wat ik hoor, dat nu een Konings kind
Soo seer in min verval, dat sy een Herder mind;
Wat kan de min niet doen? wat werckt de min al kuren?
Dog dese min, mijn Prins! en sal niet lange duren. *Pag. uit.*

Pag. Genadig Prins en Heer, het Hof is vol gerugt,
Dat de Princes nu is geweeken, en gevlugt;
Ais 't Hof is vol onrust; sijn Majesteit verlegen,
Die wil dat men haer soeck, en volg op alle wegen;
Oock heeft sijn Majesteit my stricktelijck belast,
Om uw Genaden aen te seggen, dat gy vast
En sterke wachten steld, om 't vlugten voor te komen.

Flor. Ga Pagie, seg de saeck is by der hand genomen.
Allerdus, vrind! gaet gy de Noorder hoecken door.

Al. Ik sal, en ben ontsteld van 't geen ik sie, en hoor;
Ick sal op 't spoedigh my begeven haer te soecken,
En rennen metter haest door al de Noorder hoeken,
Ick sal in 't Eycken Bosch de wegen soo versien,
Dat daer geen doortocht sal, van een mensch, geschiën.
'k Sal al de passen doen met trouwe wagt besetten,
Die op het vluckten van Princes wel sullen letten.

Flor. Ey ga, Allerdus! ga, op dat geen tijd en spilt.

Al. Ik ga, en doe mijn Prins, al 't gene dat gy wilt. *Bis.*

CECILIA in Herderinne kleeding.

A Dien verheven Troon,
Vaer wel Scepter en Kroon,
Ick laetse die haer minne;
Wat isser meer aen vast.

Als moeyten sorgh, en last:

't Is best een Herderinne,

Wie kend my in dit kleed?

Ey! vlugge voetjes, treed,

Eer 't daghje neer komt dalen;

Eer iemand het verspied,

Of door de telghjes vlied;

Om my te achterhalen.

Wat neem ik voor een spoor;

Ick ga dit weghje door;

Tot ginder by het Beeckjen;

Stap voetjes, stap wat aen:

Waer toeft gy Floriaen,

Koom volgh my op dit streckjen.

Hier is de Beeck, en Kluyt, alwaer mijn Liefd my scide;

Dat ick, in dese schijn, syn komste soud verbeyde;

Ick treed in 't Kluytjen, by den ouden Kluytsnaer;

Alwaer ick ben bevrijd voor onheyl en gevaer;

Hou sig, waer zyt gy hier? *Er.* Ik koom, wat 's u begeerend

Cec. Ik souw wel garen iets van u; Heer Vader, leeren,

Waerom dat gy den loop van uwe levens tijd,

In woette wildernis soo armelijck versijt?

Erem. 't Is daerom, Herderin, dat ik door rouw der sonden,

In dienst aen Gode, al mijn leven heb verbonden,

Om sonds verdiende straf door boeten weêr t'ontgaen.

Cec. Waerom dat, Vader! in de wildernis gedaen?

Erem. Om door de wildernis my stadig in te beelden,

De woette wildernis van myn verloopenen weelden;

De eensaemheid, om dat sy geen beletsfel geeft,

Wanneer de geeft sijn lust in God te dienen heeft;

De armoed' die ick lijd, is my een willig lijden,

Vermids de armoed is een middel, om te mijden

De wellust, die in 't hert de meeste sonden voed;

Het arrem leven treckt een wet voor het gemoed,

Om overdaed en weeld ter zielen uyt te jagen,

Mids weeld, en overdaed den oorsprong zyn van plagen.

Cec. Soo speur ick dan dat u de arremoed verheugd,

Om dat de armoed is een voedster van de deugd.

Erem. De armoet voed geen deugd, veel armen haer begeven
 Meer tot de boosheid, als wel tot een deugdzaam leven;
 Soo armoet voede deugd, soo most men d' arme liën
 (Soo menig alffer ziju) dan altijd deugdzaam sien;
 Neen Herderin, daer strijd de reden dapper tegen,
 Als dat de deugd souw in de armoed ziju gelegen;
 De deugd ontslaet alleen uit een oprecht gemoed,
 En werd door reden in des menschen hert gevoed;
 De armoed is bequaem om wellust uit te vinden,
 De reden doet den mensch aen deugdens wet verbinden.

Cecil. 't Is redelijk geseid, doch 'k bid u, reden geeft,
 Waerom dat gy dan hier dus atremlijcke leeft?

Erem. Om door de armoed geen overdaed te plegen,
 Gelijk de overvloed het herte kan bewegen
 Tot schandelijk misbruyck, daerom is armoed goed.

Cecil. Soo houdt ik staende nog, dat armoed deugde voed:
 Want kan men misbruyck door een atrem leven mijden,
 Soo voed de armoed deugd, daer kan niet tegen strijden.

Er. 't En heeft geen kragt van deugt, dat ymand misbruyck laet
 Om dat hy niet en vind de mid'len tot de daet:
 Maer dat is rechte deugd, het misbruyck af te keeren,
 Als lust en overvloed 't misbruyck aen ons begeeren,
 Daer toe port reed'lickheid (en niet de armoed) an,
 Maer armoed is een saeck die daer toe dienen kan;
 En rede voed de deugt, so dat de deugt uit reden, *Allerdus*
 De armoed willig kiest, uit deugds genegentheden. *nyt.*

Cecil. Daer sien ik iets, eylaes! dat my een oorfaeck geeft,
 Waerom mijn hert in vrees en droeve sorgen leeft;
 Vaer wel, ik ga. *Erem.* En ik om mijn gety te lesen,

Cecil. Is dat *Allerdus* niet? ey my! wat mach'er wesen?
 Ick ben ontsfeld, eylaes! en op het hoogst bedroefd,
 Ach! Floriaen mijn Lier, dat gy soo lang vertoefd:
 Ick spreek *Allerdus* aen, die van my niet en weet,
 Noch my niet kennen sal in 't Herderinne kleed;
 Om weten wat hy wil, heb ick een groot verlaugen;
 Wel Heer, hoe dus vermoeyd! hebt gy nog niet gevangen?
 Noch eenig wild op 't spoor, vervolgt in desen hoeck?

Allerd. Neen Herderin, 't en is geen Wild dat ik nu focck,
 'k Ben om een ander vangst hier in het Bosch gekomen,

En hebt gy de Princes hier niet by u vernomen?

Cec. Princes Cecilia! *Allerd.* Na hare vangst ick haeck.

Cec. Waer in heeft sy misdaen? dit schijnd een vremde saek,
Waerom souw de Princes doch vluchten? door wat reden?
Heeft sy in eenig deel de wetten overtreden?

Of iets verbeurd, wacrom sy vluchten souw? ey zegt!

Mijn vrint, ik agt gy zijt heel qualick onderregt. *Flori.* *zyt.*

Wat karmen hoor ick daer? ey my! ick ben in vreesen.

Flori. Waer mag myn Herderin, waer mag mijn Engel wesen?

Waer zijt gy myn Princes? komt Floriaen te baet,

Die niet en weer, eylaes! waer dat gy heenen gaet.

Cec. Hier ben ick, hier mijn Lief, myn ziel, mijn tweede leven,
Cecilia en sal haer Herder niet begeven.

FLORENTIUS *met eenige Hovelingen.*

Floren. **G**Êef u gevangen, voort. *Fl.* waer in heb ik misdaen?

Floren. Dat sult gy op een kort wel hooren en verstaen.

Aller. Princes een Herderin? dees schijn heeft my bedroogen.

En die ick heb gesocht, stond selver voor myn oogen.

Floren. Princes, verschoon myn pligt, het is uw 't Vaders last.

Cec. Getrouwe liefde op geen dwang nog strafheyd past. *Bis.*

V Y F D E H A N D E L I N G H.

KONING, FLORENTIUS, *met al het Hofgesin.*

Kon. **H**Et schijnd ick ben tot ramp en ongeluck geboren.

O Hemel! wat komt my al swarigheyd te voren?

't Gedacht' mijn rampspoet, laes! naeuw achterhalen ken

't Schijnd ick aen 't ongeluck gelijk gebonden ben:

O Hemel-voogd! hebt gy voorsien dit Rijk te plagen?

Ey! legt het geen meer op, als het vermacht te dragen;

Geschandvleckt van mijn kind, ô noyt gehoorde daet!

Gezogen is de Stam van al myn eer en staet;

Myn kroon leyd in de as, mijn eer welck pleeg te brallen,

Die leyd na 'teenemaal, eylaes! ter neer gevallen;

'k Wil dat den Herder voor de Rechter zy gesteld,

Op dat hem vonnis (na verdiensten) werd geveld.

Floren. Ick sal sijn Majesteit den Brief eerst overgeven,

Die de Princesse aen den Herder heeft geschreven.

Daer vindmen proef en blijk van haer verloofde trouw,
Dit is bewijs, indien men 't stuck ontkennen wouw.

FLORIAEN *in de gevangeniſſe.*

Wie hinderd haet, wie ſchaed de logen?
Die door de nyd meyn-eedig liegt;
Den menſch werd van den menſch bedrogen,
Maer niemand 's Hemels oog bedriegt.
In u, & Liefd! ſtaet myn vertrouwen,
Ick vrees geen ſtraffe, pyn, noch dood,
Ick ſal myn hoop verſeekerd houwen,
Dat gy geen vromen laet in nood.
Myn boeyens valt om myne handen,
Gelyck miſdadig, niet miſdaen!
O liefd! verlicht mijn ſware banden;
Laet my van u genaed ontfæen.
Is 't dat ick moet, door liefde, lyen
Een ſtraef die 'k niet en heb verdiend;
Mag haer mijn ziel in deugd verblyen,
Tot ſtraffe my de dood verliend.
Salige Sieltjes, die hier boven
In vrede leefd, en vrolijk zyt,
Daer ick hier noch veracht, verſchoven,
Haeck na dien aengenacm tyd.

KONINGH, FLORENTIUS, *eenige Raeds-heeren
vier Rechters, en al't Hofgeſin.*

Kon. **L** Aet den miſdadigen hier voor Rechters komen.
Flori. **L** Wat hebt gy dog met my, gy Heeren voorgenomen?
1 Rech. Om uyr uw mond de ſchuld uw's miſdaed te verſtaen.
Flori. Wat leyd men my te latt? waer heb ick in miſdaen?
1 Rech. Gy hebt de wetten van dit Koninkrijk gebroken,
Flori. 't Is tegen recht en veen, ja valſchelyck geſproken;
Laet my de wetten van dit Koninkrijk eerſt zien,
Waer zijn de wetten die oprechte liefd verbiên?
2 Rech. Die vind gy in het boeck van uw gemoed geſchreven.
Flori. Wie ſal van mijn gemoed getuyge kunnen geven?
2 Rech. Uw miſdaed, die uw daed oprechtelyck verwyrt,
Als dat gy Herder, ſware ſtraffe ſchuldig zyt.

Fl. Ik kan in myn gemoed, nog schuld, nog misdæd vinde,
 Indien ick schuldig ben, dat is, dat ick beminde,
 En noch beminnen sal, Princeffe's Konings kind,
 Die ick beminde, om dat sy my heeft bemind:

Soo dit een misdæd is, soo laet my straf verwerven,
 Eer ick myn liefde breeck, sal liefde my doen sterven,

1 Rech. Gy wyft uw vonnis selfs, het sterven komt u toe.

Flori. Soo 't Recht bewijsen kan dat ick soo veel misdoe.

1 Rech. Het is genoeg mildaen, aen Konings eer te schennen.

Flori. Niet minder schaem ik my, *o* Regters! sulx t'ontkennen,

2 Rech. Ontkennen is geen recht, uw wercken die zijn klaer.

Flori. Dat's recht geleyd, daerom is mijn ontkennen waer.

2 Rech. 't Is waer, dat gy het recht, en wetten hebt geschonden.

Flori. 't Sal waer zyn, so wanneer dit waerlyk werd bevonden.

1 Rech. Is dit een Herder? hy is meerder dan gemeen.

Kon. Hy toond een kloeck gemoed, met deftigheyd van reën

1 Rech. Is 't waer, dat gy Princes beloften deed van trouwen?

Flori. Dat is geschied, en my in 't minst noch niet berouwen,

2 Rech. Wie heeft u met Princes het trouwen toegestaen?

Flori. Is hier in iets verbeurd? soo heeft het liefd gedaen,

2 Rech. De liefd stond u niet vry, noch kan u niet bevryen

Van straf, die gy, door haer, verdiend hebt om te lye.

Flori. Straft my (na dat u dunkt) alwaer 't schoon met de doot.

1 Rech. Acht gy u die verdiend? kend gy uw schuld soo groot?

Flori. In 't minste niet. *2 Rech.* Waerom dit vonnis dan gegeven?

Flori. En waerom niet, soo gy my komen kund aen 't leven?

2 Rech. Met recht hebt gy de doot tot uwe straf verdient.

Flori. Om dat ick aen Princes myn liefde heb verliet?

1 Rech. Om dat gy de Princes sogt uyt het Rijk te brengen,

En uw vervloecte lust met Konings bloed te mengen.

Flori. Men segge wat men wil, 't is verre daer van daen,

Dat ick in onneer socht myn lusten te verlaen,

En 't koninglijcke bloed te schenden door ontrouwe;

O neen! myn syu' re liefd my sal onschuldig houwe,

Gy Rechters! oordeel recht, wanneer men dat bespeurd,

Soo wensch ick dat men my, van lid tot lid verscheurd,

Ja, is'er in mijn hert oyt sulck gedacht gekropen,

Soo mach men Floriaen het vel van 't lichaem stropen,

Kapt, rabraeckt, brand en vild, en doet my alies an,

Wat men tot straf of pijn voor my bedencken kan.

2 *Reeb.* Na wetten van dit Land heb gy verdiend te sterven,
 En sult uw vonnis na de wet van 't recht verwerven,
 En van uw misdæd eyscht het Recht geen meerder blijck,
 Als dat gy socht Princes te voeren uyt het Rijk:
 Dit is den hals verbeurd, dies moogd gy u bereyen,
 En 't Recht en laet sich nu niet seggen geen meer peyen.

Koning met alle de andere binnoes.

FLORIAEN (*bewaerd van eenige Dienaers*)
blijft op 't Toneel.

O suyvre liefd! al mijn sinnen en gedachten
 Zijn t'eenemael verstroyd met wonderlycke krachten;
 De wereld loos en boos, de menschen valsch en quaet,
 Die passen op geen recht, maer oordeelen uyt haet
 De vromen dickwils vuyl, en sielen vaeck voor vromen,
 Doch die 't gemoed voldoet, hoeft laster niet te schromen;
 Verwesen totter dood, Cecilia! Godin,
 Om dat ick eerlijck u mijn liefde draeg en min!
 En gy my weder mind, vereenigd met ons beyden,
 In suyverlijke liefd moet ick mijn liefde scheidten:
 O scheidten! al te wreed, niet wreed door dood en pijn,
 Maer wreed, om dat ick moet van u gescheiden zijn;
 Cecilia vaer wel, vaer wel mijn uitverkoren,
 Ick ben tot uwen dienst mijn Engel, niet geboren,
 Princes, wanneer mijn ziel dit lichaem, laes verlaet!
 Soo draeg om mijnent wil, uit liefd' een rouw-gewaet,
 Ter liefde van uw slaef, wiens trouwigheid sal blijcken,
 Nog dood, nog vuur, nog swaert, nog geen tormenten wij-
 Pronck uw Altaren op, ô suyvre Lief-Godin! (ken
 Ontfang de Offerhand van uw getrouwe min;
 Breng my van daer ick quam, op dat ick my bereyde,
 Om wel gerooft terstond van deser aerd te scheidde.

CECILIA *geklysterd zijnde, komt met eenige Dienaers
 voor de Gevangenis.*

Hoe kan het Hemels Recht, soo kragtig van vermogen,
 Dit ongelijck, eylaes! verdragen en gedoogen!
 O Themis! suyv're Maegd, uw machten ick aenbid,

Verloft mijn tweede ziel die hier gevangen sit,
 Hy lijd, en ick heb schuld: ð onverdiende plagen!
 Volmaeckter Jongeling mijn oogen noyt en sagen:
 Geknielt ter aerden neêr leid uw bedroefde Bruid,
 Komt Floriaen mijn Lief, en steeck uw hoofd eens uit,
 Sie wie hier voor u leid, met hert en ziel gebogen,
 De armen oppgericht, de tranen in de oogen,
 De handen toegevoegd, en uitgereckt tot dy,
 Alsoo ick schuldig ben, mijn Lief vergeef het my.

Flor. Sta op, Princes, sta op, gy hebt my niet misdreven,
 Het knielen komt my toe, aen uw kant het vergeven,
 Midts gy om mijne wil, ð Koninglijke Maegd!
 Dees ys're boeyens om u tedre handen draegd;
 Ey! droog Cecilia, de traentjens op uw wangen,
 Die my bewaren, hier dus swarelijk gevangen:
 Ey! staect uw sichten, droog u wangen nat berraent,
 't Beswaert mijn hert te meer: 't ontciert u schoon gedaent.
 Princes, mijn Lief! ick bid (geboeyd in yfre banden)
 Laet af van schreyen, en het wringen in de handen,
 Want ieder traentjen dat'er uit uw oogjes parlt,
 Benauwd my 't herte soo, dat het van droefheid barst;
 De suchjes, die daer uit uw teere boesem swelllen,
 Doen mijn benaut gemoed met meerder smert beknellen,
 Ick voel door uw verdriet in my te meerder smert,
 Die als een ballast leyd op mijn benauwde hert.

Cec. Indien ick u mijn Lief, mocht van de last bevryen,
 Daer is geen dood so wreed, ick woude om u lven,
 De traentjes dien ick ween, en biglend neder giet,
 Zijn niet om mijn ellend, maer meer om uw verdriet;
 Uw lijden valt my swaer, uw droefheyt druckt mijn herte,
 Om dat ick ben geweest de oorfaeck van uw smerte;
 Hoe is het mogelijk, dat sonder schreyen, ick
 Geduren kan, den tijd van eenen oogenblick?
 Eylaes! het is vergeefs, dit hert geperst in rouwe,
 En kan de oogen van de tranen niet onthouwe,
 't Lijf is de ziel te nauw, de wereld my te bang,
 Soo lang als ick niet u mijn sterven niet ontfang,
 Om met mijn Lief, door liefd, van't werelds af te scheiden,
 Op dat mijn ziel ten Hemel mag geleyden.

- Flori.* Princes, noch eens Princes! Princeffe voor altijd,
 Soo bid ick u mijn Lief, dat gy gedachtig zijt
 Dees reden, daer ick soeck mijn Engel meê te peyen:
Wat d' Hemel t' samen voegd, dat sal den mensch niet scheyen;
 Is 't dat de dood mijn ziel doet scheyden van de aerd;
 Troost u, en denck, Princes, ick ben uw liefde niet waerd.
 Troost u met 's Hemels wil, die niet en is 't ontvlieden,
 Wat 't Noodlot wil, mijn Lief, dat sal en moet geschieden.
- Cecil.* Mocht, tot verlichtenis, uw onverdiende pyn,
 Myn herten Lief, met d' u in een gesmolten zijn,
 Dat ick u dese last, en onverdiende plagen,
 Getrouw tot in der doot, mijn Lief mocht helpen dragen,
 Soo waer myn hertje dan ten deele wat verlicht.
- Flori.* Hoe toond gy u dus droef, Princes, voor myn gesicht?
 Ick bid, soo veel ick kan; wilt uw droefheyd staken,
 Den Hemel, hoop ick, sal een goede uytkomst maken;
 Myn Lief, mijn lieve Lief, waer toe soo grooten rouw.
 Dewijl den Hemel self dees saeck soo hebben wouw:
 Mijn Lief, ick bid u doch, houd op houd op van schreyen.
- Cecil.* Het valt myn ziel te swaer van d'uwe af te scheyen.
- Flori.* Myn Noodlot wil het soo, ach! zyt daer in te vreên,
 Myn Engel, het word tyd dat ick my tot gebeên,
 En sterven voegen ga, voor 't aerdsch het Hemels kiese.
- Cecil.* Ach! sal ick dan myn Lief, uw liefde soo verliefe?
- Flori.* Princes 't is geen verlies, wanneer men beter mind,
 Waer isser meerder vreugd als men ten Hemel vind?
 Mijn ziel den Hemel soeckt, en wil een beter erven,
 Nu dat de ziel my leerd de Spreuck, *Gedenckt te sterven.*
 Als my de doot, van 't lijf ontbloot,
 Soo laet dit op myn Graf steen houwen;
Een Herder socht, (maer onvolbrocht)
Een Konings kind als Bruyd te trouwen.
- Cecillia.* Ick hoop u dra, te volgen na,
 Myn Lief! door liefde, en trouwe;
 'k Sal na uw doot, myn Maegden-schoot,
 Soo langh oock suyver houwen.

KONINGH, RECHTERS, *met alles wat ten Hoof is.*

K. B Reng haer terflont van hier, en d' Herder voot 't geregt.

C. Beweeg u vader. *K.* k wil gy niet een woort meer segt.

Flori. Grootmogend Majesteit, myn sterven, of mijn leven

Staet in het Boeck alleen van uwe wil geschreven?

En wat sijn Majesteit mijn waerdig acht verdiend,

't Zy 't leven of de dood, na dat hy my verliend,

Ick schuldig dragen sal, en troosten my door reden;

Moet ick nu sterven? 'k ben metsterven wel te vreden:

Niet dat ick (na verdienst) de dood my schuldig ken,

Maer dat ick, door de liefde, daer toe genegen ben.

1 Rech. Uyt wijfende het recht, bevind men u verdiend

Te hebben, 't swaerd des doots. *Fl.* Indien gy 't dan so mient

Grootmogend Majesteit, soo sal ick na uw wetten

(Als 't doch niet anders mag) goedwillig my gaen setten:

Ick die moet sterven, als misdadig, niet misdaen,

Onnosel als een Lam ter Heder slacht banck gaen,

Ter liefde van mijn Lief den dood gewillig sterven;

Adieu myn Lief, adieu! adieu, nu moet ick derven

Dewel gewentchte vreugd uw's liefdens op der aerd;

Adieu, tot dat uw ziel met my ten Hemel paerd!

Alfoo myn levens tijd ten eynde is geloopt,

En datter geen genâ voor my en is te hoopen,

Bereyd ick my ter dood, en kniele voor het swaerd,

En offer dus mijn ziel, het lichaem aen de aerd;

Ick kniel, adieu Princes, met my vereend geweest,

In 's Hemels recht en guntt beveel ick mynen geest.

D I A N A *in Klyfenaers kledingh.*

D i. **H** Ou op Scherp-rechter, hou, ick die als Ambassade

Eerst wat te spreken heb uw Hoogheyd, en genade,

Naest heusche groetenis aen sijne Majesteit,

En 't gantsche Hofgesin; soo werd u aengeseyt

Ha! Griexse Vorst, en Prius dees gifte aen te vaerden.

Fl. Wel Klyfenaer, wat's dit? *D.* Myn Heer, de groote waerde

Van dit Juweel, by u te wege brengen sal,

Dat gy herroepen sult dit droevig ongeval;

Gy, die een ander straft, straft eerst uw boose daden,

Opend dit Boeck, en leerd daer uyt uw eygen quaden,
 Ontdeck dees spiegel, 'k seg dees spiegel! waer in gy
 Sult klarelijken sien uw snoed bedriegery.

Floren. Sie toe, niet al te hoog, of 't mocht u wel berouwen.

Dian. Het geen ick heb gefeyd, dat sal ick staende houwen,

Koom, doe dees spiegel op, uw selven daer besiet,

Gy, die misdadig zijt, veroordeeld and'ren niet:

Aenschouwd het geen ick brocht, gy sult daer in bevinden

Dat uwe daden u aen dese straf verbinden:

Doe op, doe op dit Boeck, waer in gy vinden sult,

Waerachtige getuyg' van uw godlike ofse schuld.

F L O R E N T I U S *ontdeckt het Doods-booft.*

Floren. O Hemel! wat is dit? wat wil dit Kluy'snaer wesen?

Dian. Een Boeck, waer in gy kund uw eigen misdaed lesen.

Floren. Wie isser, die een Prins van misdaed overtuygd!

Dian. Een armen Kluy'snaer, die hier ter aerden buygd,

En steld dit Beckeneel, tot tuyge, u voor oogen,

Dat gy, op eed van trouw, Diana hebt bedrogen:

Dit spreekt in u gemoed, hoe 't met den mensch verkeerd

Ey Prins! ick bid, hier aen u eigen selven leerd,

En denck, wanneer de dood u dees gelijk sal maken,

Hoe 't met de ziel sal gaen, door uw vervloecte saken,

Dat gy u trouw, uw eed, uw aerde Lief veiliet,

Die my, tot u te gaen, beweegden om 't verdriet,

Dat gy haer hebt gedaen, uw Hoogheid voort te houwen,

En is u, uw ontrouw, ô Prins! noch niet berouwen?

Floren. Ick sta gelijk versuft, verwonnen in 't gemoed!

Met een berouwig hert mijn ziel haer klachten doet:

Berouw, hoe schielyk komt gy my 't gemoed ontroeren,

Ick ben niet waerdig om de naem van Prins te voeren,

Onwaerdig ben ick nu, onwaerdig ken ick my,

Dit Princelyk geweer te dragen aen myn zy:

Ach! of den Hemel gaf, dat ick haer eens mocht spreken,

Ick souw voor haer gesicht my op myn selven wreken,

Ick ken 't, ick heb misdaen, myn herte voeld berouw,

Ick heb myn trouw verloofd, Diana is myn Vrouw,

Ick wil en sal myn Lief Diana echt'lyk trouwen.

Dian. Florentius sult gy oock uw beloften houwen?

Flor. Ik sal, dat sweer ik u, maeck dat sy hier verschijn'.

Dian. Soo gyse spreken wilt, sy kan hier daet'lijk zijn.

Flor. Ik sal haer liefden trouw gelijk mijn Bruyd betoonen,
En bidden, dat sy doch mijn fauten wil verschoonen.

Dian. Die zijn verschoond, so gy u maect haer echte man.

Flor. Wat blijck of sekerheid betoond gy my daer van?

Dian. 'k Heb volle magt van haer, daer van met u te spreken.

Flor. So dat so is, toond my, Heer Kluisnaer, een teeken.

Dian. Geet teeken heb ik meer, als 't geen ik u verklaer.

Flor. Had ik Diana selfs. *Dian.* Of ik Diana waer.

Flor. Hoe, gy Diana? *Dian.* Ja Diana. *Flor.* 't Schynt gelogen.

Dian. 't Is niet, vermids gy fiet Diana voor uw oogen;

Doch 't schijnt Florentius Diana niet en kent.

Flor. Diana, Lief! zijt gy 't? *Dian.* Florentius, ik bent 't,
Sie hier Diana selfs, in dese Kluis'naers kleeren.

Flor. Heb ik Diana onteerd, ik false weder eeren.

Dian. Wat werckt de liefde niet in dese Kluis'naers schyn?

Gedenkt te sterven, Prins, gy sult te vreden zijn.

Kon. Wat wonder werckt de min, so wy hier sien voor oogen,
Florentius getrouwd, hoe vind ik my bedrogen?

Flor. Grootmogend Majesteit, voor wien ik nederbuig,

En mijne misdaed u rechtvaerdiglijk betuig;

En bid genade, in het geen ick heb misdreven,

Genaed'ge Majesteit, ick bid wilt my vergeven,

Dat ik Diana heb getrouwd, en boven dien

My heb verstout, myn trouw uw dochter aen te biën:

't Is misdaed, ik beken 't, ey! wilt genade toonen,

En al mijn fauten door uw goedigheid, verschoonen;

Ey! toon genaed aen my, en d' Herder die hier staet

Verwesen totter dood, veroordeeld van uw Raed:

Ey! loon geen liefden soo wreed, eylaes! 't is my berouwe',

Dat ick dees Herder heb beschuldigd van ontrouwe,

Of eereloose min gepleegd aen 's Konings kind,

Die hem eerst, eer hy haer geliefd heeft, heeft gemind.

Kon. Segt, Herder, wie gy zijt, en waer gy bent geboren.

Flor. In Vranckrijk, daer ik, laes! mijn Ouders heb verloren;

Mijn Vader, van geslacht uit Koninglijke stam,

Door rampen ongeluck tot nederlagen quam,

Soo dat ik heb gedoold in schijn van Schapen-hoeder;

Cyrus mijn Vader was, en Ifabel mijn Moeder;
Dit draeg ik tot getuig; myn Vader, in zijn leven;
Heeft sel ver my dees Ring aen mijne hand gegeven.

Dia. Die Namen, en dien Ring zijn my seer wel bekend;
't Waren mijn Ouders meed', dies gy mijn Broeder bent;
Mijn Broeder Floriaen! wat wonder leerd den tijt.

Flori. Ach Hemel! wat ik sie, Diana, hoe! zijt gy 't?

Dia. Ik bent. *Fl.* Mijn Suster! hoe sal ik u trouwheit prijfen?
'k Moet Broedertycke liefd met dese kus bewijfen.

Kos. δ Hemel voogt! hoe vremd stiert gy der menschen loop;
Gy helpt den vromen mensch vaeck tegen alle hoop;
Gy zijt een helper aen de geen, die u vertrouwen,
Sy doolen nimmer, die deugds wetten onderhouden.
Wie dat de deugd omhelst, in tegenspoed en nood,
Die werd door haer verlost; alwaer 't ook in de dood:
Dit blijkt aen dese Spreuck, die segt, *Gedenkt te sterven;*
Wie 't sterven wel bedenkt, sal 's Hemels hulp verwerven;
'k Vergeef den Herder al het geen hy heeft misdaen,
En boven dat, neem ick hem voor mijn Swager aen,
Erken hem voor een Prins, by sal mijn dogter trouwen.

Flor. Hier eyndigdrouw met vreugd, so ider kan aanschouwen.

Hier leerd men, wat de liefd niet al te wege brengt,
Hier leerd men, hoe dat God vaeck ongelijk gehengt;
Hier leert men, dat de deugt wel dickmaels wert verichoven,

Maer dat sy (op haer tijt) het onrecht gaet te boven;
Hier leerd men, hoe een Maegd moet in het minnen gaen.
Hier leerd men, geyle min (in 't vryen) tegenstaen;
Hier leerd men, in de liefd getrouwigheid betoonen;
Hier leerd men, hoe men moet sijn naesten mens ver-
schoonen,

Hier leerd men voor het laetst, de rechte liefdens vreugd:
Dat is getrouwigheid, gegrondveest op de deugd.

EERSTE VERTOONINGH.

Daer Cecilia voor het gantsche Hofgesin verschijnd, en met groote verwondering Floriaen aensiet.

TWEDE VERTOONINGH.

Daer Floriaen en Cecilia malkanderen omhelsen, in het bywesen, en met welgenoeven van 't gantsche Hofgesin.

DERDE VERTOONINGH.

Daer Floriaen omhangen werd met een Koninglycke Tabbaerd, en van den Koning den Scepter toegereyckt.

VIERDE VERTOONINGH.

Daer Floriaen met Cecilia, en Florentius met Diana, getrouwd werden van den Bisschop.

STELLING der VERTOONINGEN.

Floriaen (gekniel) kust des Konings hand Florentius en Diana omhelsen malkander; alle de Raed en Hovelingen hebben het oog op dat werk; Cecilia heel besweeken, werd van twee Staet- Juffrouwen onder haer armen geschoort, en siet met groote verwondering op Floriaen, die voor haer vader gekniel leyd; neffens Cecilia staet Allerdus, wijfende op het werck van Floriaen aen den Koning.

TWEDE VERTOONINGH.

De Koning staende ter hooger, en Florentius ter lager hand van Diana, en alle den Raed ende Hovelingen daer beneffens in order, siende al te samen na Cecilia, die van Floriaen omhelst werd.

DERDE VERTOONINGH.

Den Koning reyckt den Scepter aen Floriaen en Cecilia, die daer haer rechter hand op leggende, van alle den Raed en Hovelingen, voor Erfgenaem van de Kroon erkend werden, door het opsteeken der vingeren.

VIEDE VERTOONINGH.

Floriaen en Florentius, met Diana en Cecilia, kruis-wijs over malkanderen staende, met hand-slaytinge, werden van den Bisschop getrouwd.

OP DE VERTOONINGEN.

1172346

EERSTE VERTOONINGH.

- Liefde.* Cecilia (met rouw bevangen)
 Stort tranen op besturven wangen,
 Gepijnigd van een bang verdriet,
 En schijnd met suchten uit te dond'ren;
 De grootheid van haer groot verwond'ren;
 Midts sy haer Lief in 't leven siet.
- Trouw.* Het leven schijnd Princes t'ontglippen,
 De dood sit op haer bleeckde lippen,
 Midts sy haer Lief al zielloos acht;
 Haer Lief (als van de dood verresen)
 Sal noch haer lieve Bruygom wesen,
 Schoon liefde dat niet had verwacht.

TWEEDE VERTOONINGH.

- Liefde.* De haet en smaet zyn overwonnen,
 Een nieuw omhelsen werd begonnen,
 Nu dat Cecilia bevind,
 Dat die, die sy had uitverkoren,
 Van Konings Stamme is geboren,
 Geboren Prins, en Konings kind.

DERDE VERTOONINGH.

- Trouw.* Hoe kan de tijd den mensch verkeeren;
 Gelijk wy door de tijden leeren,
 Wat vind men suur, wat vind men soet;
 Hy, die veroordeeld was te sterven,
 Sal Scepter, Kroon, en Rijk verwerven
 Na lang geleden tegenspoed.

VIERDE VERTOONINGH.

- Liefde.* De Liefd sal liefdens regt behouwen.
Trouw. Florentius Diana trouwen.
Liefde. Cecilia Prins Floriaen.
Trouw. Een ieder sal de sijne erven.
Liefde. Dit leerd de Spreuck, *Gedenckt te sterven.*
Trouw. Dus siet men 't in de wereld gaen.